

Tussenrapportage 2 2019

Inhoudsopgave

1. Hoofdpijnen Turap-2 2019.....	3
2. Totaalbeeld financiën	4
3. Afwijkingen doelen	6
4. Toelichting onderdelen begrotingswijziging	7

1. Hoofdpijnen Turap-2 2019

In deze Turap wordt een beeld gegeven van de verwachte beleidsmatige en financiële afwijkingen over 2019 ten opzichte van de begroting. Hiervoor is een analyse gemaakt op basis van de prestaties van het eerste half jaar.

Beleidsmatig kan geconcludeerd worden dat we op verreweg de meeste prestatiedoelen op koers liggen of deze zelfs al gerealiseerd hebben. Op een tweetal prestatiedoelen moet nog bijgestuurd worden om deze op het eind van dit jaar ook te kunnen bereiken. Hierop wordt in deze Turap in hoofdstuk 3 nader ingegaan.

Financieel gezien komt het verwachte resultaat € 10,9 miljoen beter uit dan in Turap-1 was geprognoseerd. Ten opzichte van de begroting voor 2019 wordt een voordeel van € 4,0 miljoen voor de algemene reserve verwacht, waar dit in Turap-1 nog een nadeel van € 6,9 miljoen was. De voornaamste verklaringen van het verschil tussen Turap-1 en Turap-2 zijn de mutaties in het gemeentefonds als gevolg van de meicirculaire (zie ook raadsbrief Meicirculaire 2019 d.d. 18 juni 2019) en de in de Perspectiefnota opgenomen maatregelen die ook in jaarschijf 2019 voor ruimte zorgen. Deze punten waren in Turap-1 niet bekend en dus niet meegenomen. In hoofdstuk 2 is het resultaat op hoofdpijnen weergegeven. Ook worden de significante verschillen ten opzichte van Turap 1 verklaard.

Bij deze Turap is een begrotingswijziging opgenomen. In deze begrotingswijziging hebben we alleen die afwijkingen meegenomen, wanneer dit vanwege de begrotingsrechtmatigheid noodzakelijk is. Dit is van toepassing bij onderstaande scenario's:

- verrekeningen (dotaties / onttrekkingen) met bestemmingsreserves om een reden die niet in de begroting werd voorzien en ook niet het directe gevolg is van het karakter van de bestemmingsreserves;
- budgetten die worden besteed voor een ander doel of een andere aanpak dan in de begroting werd voorzien.

Een heel groot deel van deze posten is reeds in de Perspectiefnota opgenomen en toegelicht, vooral waar deze posten ook een structureel effect hebben. In hoofdstuk 4 worden deze posten toegelicht.

Tot slot kan geconcludeerd worden dat het geactualiseerde risicoprofiel niet significant afwijkt van het profiel in Turap-1. Door het positief bijgestelde resultaat zal de weerstandsfactor licht verbeteren. In de MJPB 2020-2023 wordt in de paragraaf Weerstandvermogen een integraal en meerjarig beeld gegeven van de financiële positie. Graag verwijzen we hiernaar.

Bovenstaande hoofdpijnen zijn in Turap-2 in de genoemde hoofdstukken toegelicht. In de bijlagen wordt nog meer informatie gegeven. Daar vindt u per programma een totaalbeeld van de voortgang op de prestatiedoelen en van de financiële afwijkingen. Ook vindt u daar de stand van zaken op de aangenomen amendementen bij de MJPB 2019-2022, de voortgang van de investeringen in 2019 en de stand van zaken van de beheersing op de 6 verbonden partijen met de hoogste risicoscore.

2. Totaalbeeld financiën

Na de begrotingswijzigingen in juni 2019 sluit de vastgestelde jaarschijf 2019 van de MJPB 2019 - 2022 op nul met een onttrekking aan de (bestemming)reserves van per saldo € 12 miljoen.

In deze turap wordt voor 2019 een voordelig saldo van baten en lasten verwacht van € 0,1 miljoen, waarbij er ten opzichte van de begroting dus een voordelige afwijking van € 12,1 miljoen ontstaat. Daarvan wordt per saldo € 8,1 miljoen verrekend met de bestemmingsreserves (€ 4,5 miljoen meer toegevoegd en € 3,5 miljoen minder onttrokken). Hierdoor resteert een voordelig resultaat van € 4,0 miljoen, dat ten gunste van de algemene reserve komt.

Overzicht prognose baten en lasten programma geconsolideerd

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2019	11-6- Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-740.760	-765.887	-25.127	-19.226
Baten	728.755	765.999	37.244	12.604
Saldo lasten en baten	-12.005	112	12.117	-6.622
Toevoegingen aan reserves	-37.868	-42.457	-4.589	-600
Onttrekkingen aan reserves	49.873	46.362	-3.511	250
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	12.005	3.905	-8.100	-350
Prognose resultaat		0	4.017	-6.972

De prognose over 2019 laat een totaal voordelig resultaat van € 4,0 miljoen zien ten opzichte van de begroting tot en met 11 juni 2019. De afwijkingen worden in de bijlage per programma nader inhoudelijk toegelicht.

Hiervan wordt voorgesteld om een deel van alle verwachte afwijkingen met bijgaande begrotingswijziging op grond van de begrotingsrechtmatigheid in de begroting te verwerken (€ 16,3 miljoen). In de bijlagen is per programma een uitputtend overzicht gegeven van alle verwachte afwijkingen en is per afwijking aangegeven of deze al dan niet in de bijgaande begrotingswijziging is meegenomen. Dit op grond van de criteria: verrekening met een bestemmingsreserve en/of budget inzetten voor ander doel dan in begroting was voorzien. In hoofdstuk 4 worden alle in de begrotingswijziging verwerkte afwijkingen toegelicht.

Mutaties ten opzichte van Turap-1

In april 2019 hebben we een eerste prognose gerapporteerd in Turap-1. De mutatie van de prognose van het resultaat in Turap-2 ten opzichte van Turap-1 bedraagt ruim € 10 miljoen. De belangrijkste mutaties zijn hieronder per programma benoemd.

R2 Verkeer, vervoer en waterstaat

- Nieuwe methode activeren van kosten groot onderhoud: + € 2,75 miljoen:
Een deel van de kosten van wegenonderhoud wordt niet meer in de exploitatie opgenomen maar als een investeringskrediet verantwoord (conform BBV en artikel 12 lid 5 van de verordening financieel beleid en beheer). Per saldo ontstaat hierdoor op korte termijn ruimte in de begroting, waardoor onderhoudsmiddelen vrij kunnen vallen ten gunste van de algemene middelen.

R4 Educatie

- School Bethaniënstraat: vervallen knelpunt in verband behoud bomen: + € 0,5 miljoen:
In turap-1 is een nadeel van € 0,5 miljoen gemeld voor meerkosten om zoveel mogelijk bomen te behouden. Inmiddels is besloten om de bomen te kappen.

R6 Participatie en maatschappelijke ondersteuning

- WMO / Jeugdzorg: - € 3,4 miljoen:
Het extra nadeel is een saldering. Voornaamste onderdelen zijn de kostenstijgingen in de jeugdzorg en bij woon-, rol- en vervoersvoorzieningen. De kosten van jeugdzorg stijgen in 2019 verder door met naar verwachting € 2,7 miljoen. Zoals in Turap 1 is voorzien, geldt dit met name voor begeleiding en behandeling. Zowel het aantal personen dat een beroep doet op de jeugdzorg als de kosten per persoon stijgen. Daarnaast wordt bij Woon-, rol- en vervoersvoorzieningen (exclusief doelgroepenvervoer) een stijging van € 0,9 miljoen verwacht ten opzichte van Turap 1-2019. Dit is deels te herleiden naar de

invoering van het abonnementstarief, deels is er sprake van een autonome volumegroei. In de Perspectiefnota zijn kaders en richtlijnen aangekondigd voor de uitvoering. Het is de verwachting dat deze een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van de zorgkosten. Derhalve is deze lastenstijging als incidenteel aangemerkt.

- Vorming BR WMO en Jeugdzorg: - € 2,7 miljoen:
Voorgesteld wordt om ten laste van het resultaat 2019 een nieuwe BR Wmo en Jeugdzorg te vormen. Het doel van de BR Wmo en jeugdzorg is om de in de Perspectiefnota 2020-2023 voorgestelde maatregelen op zorg in 2020/2021 te mitigeren. We hebben voor de maatregelen verblijfszorg jeugd en inzet sociale wijkteams hiervoor een bedrag van € 1,7 miljoen ingezet. De overige € 1 miljoen wordt in 2020 ingezet voor die beleidsonderdelen van het zorgdomein waar het verlichten van maatregelen het meest wenselijk is.

R8 Wonen en Ruimte

- Niet bestede middelen BR Zuidelijke Binnenstad: + € 3,2 miljoen:
In de bestemmingsreserve Zuidelijke binnenstad zit een bedrag van € 7,3 miljoen. Het deel dat nog niet bestemd is, een bedrag van € 3,2 miljoen, kan ten gunste van de algemene middelen vrijvallen.
- Voordeel ontwikkelingsplan project Malburgen: + € 1,0 miljoen:
Door de verkoop van erfpachtpercelen en incidenteel hogere erfpachtcanons is er een incidenteel voordeel op erfpacht in 2019 ten gunste van het grondexploitatieresultaat en de bestemmingsreserve grondexploitaties.
- Kosten bouwtaken ODRA / opbrengsten bouwleges: + € 0,7 miljoen:
Als gevolg van de hoogconjunctuur neemt het aantal vergunningaanvragen toe. Dit zorgt voor hogere kosten ODRA en hogere inkomsten bouwleges. Vergelijken met turap 1 is de toename van de inkomsten hoger dan de toename van de kosten waardoor er een voordeel van € 0,7 miljoen wordt verwacht ten gunste van de algemene middelen.
- Bommenregeling: - € 0,6 miljoen:
Via het gemeentefonds heeft Arnhem een rijksbijdrage ontvangen voor het opsporen van explosieven. Het ontvangen bedrag wordt met bijgaande begrotingswijziging overgeheveld naar de desbetreffende projecten in programma R8.

R9 Financiën en bedrijfsvoering

- Voordeel raming gemeentefonds op basis van de meicirculaire: + € 10,3 miljoen
De meicirculaire is een saldo van afrekeningen over 2018 en bijstelling accres 2019 (-€ 2,5 mln), extra middelen Jeugdzorg (€ 5 mln), loon/prijs bijstellingen (€ 5,8 mln), nieuwe decentralisatieuitkeringen en taakmutaties (€ 3,4 mln) en afrekeningen over oude jaren (€ 0,232 mln).
- Knelpunt De Connectie: - € 1,0 miljoen
In Turap-1 was alleen een incidenteel knelpunt in 2019 op de ICT van De Connectie opgenomen van € 1 miljoen. In de Perspectiefnota is daarnaast een structureel knelpunt toegelicht, welke ook in 2019 tot een nadeel leidt.

3. Afwijkingen doelen

Inleiding

In de MJPB 2019-2022 is ten behoeve van de inzichtelijkheid in en de meetbaarheid van het Arnhemse beleid de Arnhemse doelenboom opgenomen. In deze Turap wordt de status van de doelen op programmaniveau aangegeven. Hieronder wordt aangegeven welke doelen 'niet op koers' (rood bolletje) liggen. In de bijlage zijn de doelen die 'gedeeltelijk op koers' (oranje bolletje) liggen weergegeven.

Stedelijke programma's

R6 Participatie en maatschappelijke ondersteuning

Meer jongeren krijgen passende zorg (op maat en dichterbij)

Het aantal jongeren dat jeugdzorg ontvangt is de afgelopen jaren toegenomen. Hierbij is in een eerder stadium passende zorg toegekend waarbij de verwachting zou zijn dat hiermee een beroep op zwaardere specialistische zorg op termijn voorkomen zou kunnen worden. Helaas zien we deze beweging nog niet in de kosten.

R7 Gezondheid en milieu

Hergebruik afvalstromen

Omgekeerd Inzamelen is vanaf 2018 in de hele stad ingevoerd. Deze beleidswijziging levert tot nu toe nog niet de verwachte scheidingsresultaten op. Door het open zetten van de restafvalcontainers is de hoeveelheid restafval gestegen. Ook op scheidingsgebied bleven de resultaten achter: de hoge mate van vervuiling van de PBD-fractie leidde tot minder hergebruik en meer als restafval af te voeren materiaal. Na het opheffen van de last onder dwangsom door de Autoriteit Persoonsgegevens zijn we in mei 2019 weer gestart met het afsluiten van de ondergrondse containers. Eind oktober zijn alle containers opnieuw afgesloten en uitsluitend met de afvalpas toegankelijk.

Ook de PMD-vervuiling is door verschillende interventies teruggebracht tot een aanvaardbaar niveau.

Met de invoering van een prijsprikkel (DIFTAR) in 2020 wordt verwacht dat er een extra impuls kan worden gegeven aan deze ambities. De landelijke doelstellingen voor 2020 70% afvalscheiding en 100 kg. restafval zullen echter nog niet gehaald worden.

4. Toelichting onderdelen begrotingswijziging

Onderstaande posten/afwijkingen zijn in de bij deze Turap opgenomen begrotingswijziging verwerkt. Hiervoor is besluitvorming van de raad vereist op grond van het criterium van begrotingsrechtmatigheid zoals in hoofdstuk 1 beschreven. Een toelichting per onderwerp is opgenomen onder deze tabel.

Onderwerp	Bedrag	V/N	I/S	AR/BR
R0 Algemeen Bestuur en Dienstverlening				
DU Basisregistratie Personen	-52	N	S	AR
Waterschapsverkiezingen	-112	N	I	AR
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat				
Activeren 50% kosten groot onderhoud wegen	2.750	V	S	AR
R5 Cultuur, recreatie en sport				
DU Sportakkoorden	-15	N	I	AR
Museum Arnhem	600	V	I	AR
R6 Participatie en maatsch ondersteuning				
Dekking binnen W&I	2.100	V	I	AR
DU Bonus beschut werk	-41	N	I	AR
DU Geweld hoort nergens thuis	-75	N	I	AR
DU landelijke voorziening vreemdelingen	-449	N	I	AR
DU Maatschappelijke begeleiding	-201	N	I	AR
DU Verhoging taalniveau statushouders	-183	N	I	AR
DU Vrouwenopvang	-81	N	S	AR
DU Kinderen in een AZC	-127	N	S	AR
Inzet Burgerkracht	120	V	I	AR
Noodfonds	-3.761	N	I	BR
Prognose BUIG	1.103	V	S	AR
Toezicht en handhaving kinderopvang	-116	N	S	AR
Toezicht en handhaving peuterspeelzalen	-20	N	S	AR
Transformatieopgave Werk & Inkomen (opleidings-, frictie- en implementatiekosten)	-2.041	N	I	AR/BR
Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	-27	N	S	AR
Vrijval uit BR Noodfonds (participatie)	-400	N	I	AR
Vrijval uit BR Noodfonds (participatie)	533	V	I	AR
WSW	603	V	I	AR
Vorming BR WMO en Jeugdzorg ten laste van het resultaat	-2.700	N	I	AR
Toevoeging aan BR WMO en Jeugdzorg	2.700	V	I	BR
R7 Gezondheid en milieu				
DU Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit	-138	N	I	AR
Rijksvaccinatieprogramma	-286	N	S	AR
R8 Wonen en ruimte				
Bommenregeling	-568	N	I	AR
Implementatie omgevingswet	-600	N	I	AR
Wonen: niet bestemde middelen BR Zuidelijke Binnenstad	3.200	V	I	AR

R9 Financiën en bedrijfsvoering

Actualisatie MIP	2.654	V	I	AR
Gemeentefonds	11.922	V	I	AR
ICT De Connectie	-2.151	N	S	AR
Informatiemanagement	-200	N	S	AR
Volume ontwikkeling	2.450	V	S	AR
Totaal	16.391			

R0 Algemeen bestuur en dienstverlening

DU Basisregistratie personen

Vanwege de wijziging van de taakverdeling tussen de operationele BRP-straten wordt de verdeling van de DU gewijzigd. Arnhem ontvangt daarom € 52.000 extra via het gemeentefonds vanaf 2019. Voorgesteld wordt om dit in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

Taakmutatie Waterschapsverkiezingen

Arnhem ontvangt via het gemeentefonds € 112.000 als vergoeding voor de organisatie van de waterschapsverkiezingen in 2019. VNG en UvW hebben bij de waterschapsverkiezingen van 2019 een onderzoek laten uitvoeren naar de kosten die met de verkiezingen zijn gemoeid. Aan de hand van de uitkomsten van dat onderzoek zal de structurele vergoeding worden bepaald (voor waterschapsverkiezingen na 2019). Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

R2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Activeren 50% kosten groot onderhoud wegen

Een deel van de kosten van wegenonderhoud wordt niet meer in de exploitatie opgenomen, maar als een investeringskrediet verantwoord. Door deze activeringssystematiek ook bij wegenonderhoud toe te passen, komt de gedragslijn meer overeen met de al langer gebruikelijke werkwijze bij andere groot-onderhoudswerkzaamheden, zoals openbare verlichting, riolering en vastgoed. Per saldo ontstaat hierdoor op korte termijn ruimte in de begroting, waardoor onderhoudsmiddelen vrij kunnen vallen in de algemene middelen. Op basis van de daarvoor gehanteerde criteria is de verwachting dat jaarlijks circa 50% van de kosten voor groot onderhoud wegen ten laste van een investeringskrediet dient te worden gebracht. Voor 2019 betekent dit dat een bedrag van € 2.750.000 niet in de exploitatie wordt opgenomen, maar via een investeringskrediet wordt verantwoord. Met bijgaande begrotingswijziging wordt het investeringskrediet voor 2019 vastgesteld, en het voordeel op de exploitatie voor 2019 in de begroting verwerkt.

R5 Cultuur, recreatie en sport

DU Sportakkoorden

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden wordt aan gemeenten die hiertoe een verzoek hebben ingediend bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) via het gemeentefonds een budget van € 15.000 per gemeente toegekend voor procesbegeleiders (sportformaters). Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

Museum Anhem

In coalitieakkoord en MJPB wordt vanaf 2019 € 0,6 miljoen geraamd voor kapitaallasten knelpunt Museum Arnhem. Inmiddels (19 december 2018) heeft de raad besloten het investeringskrediet hiervoor met € 7,5 miljoen te verhogen. Verwacht wordt dat de verbouwing van het Museum in 2021 zal worden afgerond. De kapitaallasten komen dan vanaf 2022 ten laste van de begroting. De in 2019 geraamde kapitaallasten kunnen vrijvallen.

Deze onderbesteding op kapitaallasten wordt niet toegevoegd aan de bestemmingsreserve Cultureel Vastgoed, maar ten gunste van de algemene middelen gebracht. In bijgaande begrotingswijziging wordt het voordeel van € 0,6 miljoen dat hierdoor in 2019 ontstaat in de begroting verwerkt.

R6 Participatie en maatschappelijke ondersteuning

DU Bonus beschut werk

Gemeenten ontvangen een financiële stimulans om het aantal gerealiseerde beschut werkplekken te vergroten. Op basis van de creatie en de continuering van beschut werkplekken over 2018, ontvangt Arnhem in 2019 een bedrag van € 41.000. Gezien het feit dat in het kader van het realiseren en in stand houden van duurzame werkplekken ook kosten worden gemaakt vanuit het participatiebudget (denk aan begeleiding/jobcoaching) wordt voorgesteld deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

DU Geweld hoort nergens thuis

Voor het programma 'Geweld hoort nergens thuis' wordt voor de jaren 2019-2021 een vergoeding van € 75.000 per jaar beschikbaar gesteld. De onlangs geactualiseerde regioaanpak zal projectmatig samen met de regiogemeenten gedurende 3 jaar kunnen worden uitgevoerd. Kosten die voortvloeien uit activiteiten van deze projectleider (denk bv aan: ontwikkelen dader- of plegersaanpak, regionale deskundigheidsbijeenkomsten) kunnen ook door deze extra middelen worden gedekt.

DU Landelijke voorziening vreemdelingen

Rijk en gemeenten hebben samenwerkingsafspraken gemaakt voor de ontwikkeling van de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) waar vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang begeleid worden naar een bestendige oplossing voor hun situatie, waarbij hen onderdak wordt geboden. Arnhem krijgt via het gemeentefonds € 449.000 in 2019. De middelen zijn bestemd voor de opvang en doorontwikkeling van de bed, bad en broodvoorziening en de noodopvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

DU Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2019 € 32,6 miljoen. De verdeling van de middelen over gemeenten vindt plaats op basis van aantallen inburgeringsplichtigen. Arnhem ontvangt € 201.000 via het gemeentefonds. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

DU Verhoging taalniveau statushouders

In aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder huidige Wet inburgering vallen. Het kabinet stelt € 40 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de periode 2019/2020. Arnhem ontvangt via het gemeentefonds in 2019 en 2020 € 183.000. De middelen zijn nodig om de achterstand op inburgering niet nog meer te vergroten. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

DU Vrouwenopvang

Met ingang van 2018 is deze DU structureel verhoogd met € 2,5 miljoen per jaar voor de opvang van slachtoffers van huiselijk en eengerelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. Arnhem ontvangt hiervoor via het gemeentefonds jaarlijks € 81.000 extra. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

DU Kinderen in een AZC

In de septembercircularis 2018 zijn gemeenten geïnformeerd dat zij vanaf 2019 volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een AZC. Dit leidt tot middelen voor Arnhem van € 127.000 jaarlijks. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma. In de prognose van de afwijking op zorg is dit al meegenomen.

Inzet BR Burgerkracht

Als onderdeel van de bezuinigingen is in het kader van de Perspectiefnota voorgesteld het restant van de BR Burgerkracht waartegenover geen voorgenomen verplichtingen staan, in 2019 vrij te laten vallen. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 120.000.

BR Noodfonds

Voor het jaar 2019 is op basis van de in 2017 vastgestelde MJPB 2018-2021 ter dekking van verwachte zorguitgaven (Wmo en Jeugdzorg) een onttrekking aan het Noodfonds begroot van € 3,76 miljoen. Het Noodfonds is echter voor het onderdeel Zorg inmiddels uitgeput, en ook met betrekking tot het onderdeel Participatie niet meer toereikend voor deze begrote onttrekking. Genoemd bedrag maakt onderdeel uit van het totaal verwachte tekort op Zorg in 2019.

Prognose BUIG

Met het Programmaplan Doorbraak Naar Werk (raad 03-07-2019], amendement 'Financieel kader Programmaplan DNW') is vastgesteld om de gemeentelijke uitgaven in het kader van de participatiewetuitkeringen (BUIG) realistisch en actueel te begroten. De begroting wordt daarbij gebaseerd op de realisatie van de uitkeringsuitgaven van het voorgaande jaar waarop de procentuele landelijke ontwikkeling voor het komende jaar wordt toegepast.

In mei 2019 is het nader voorlopige BUIG-budget 2019 door het Ministerie van SZW bekend gemaakt. Op basis van deze gegevens en de afgesproken gemeentelijke begrotingssystematiek voor BUIG, ontstond een positief saldo van € 0,8 mln. ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Dit is dan ook gemeld in de door de raad voor kennisgeving aangenomen Perspectiefnota 2020-2023. Vervolgens heeft het rijk in de voorjaarsnota een geactualiseerde meerjarenprognose afgegeven voor de macrolasten BUIG. Op basis van deze laatste cijfers zou, o.b.v. de afgesproken gemeentelijke begrotingssystematiek voor BUIG, het eerder genoemde positieve saldo oplopen naar € 1,1 mln.

Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente Arnhem in de realisatie in het eerste half jaar achter blijft bij de door het Rijk ingeschatte, landelijke ontwikkeling. Hier wordt in de begroting nog geen rekening mee gehouden. Kanttekeningen die nog moeten worden gemaakt bij de prognose is dat (i) het Rijk de definitieve budgetten voor 2019 in september bekend maakt. Aan de hand daarvan kunnen wij, op basis van de afgesproken begrotingssystematiek, berekenen wat de begroting van de Gemeente Arnhem zou moeten zijn. (ii) Daarnaast kan de werkelijke landelijke ontwikkeling pas worden bepaald begin 2020, aangezien pas op dat moment de werkelijke realisatiecijfers bekend zijn.

Taakmutatie toezicht en handhaving kinderopvang

Het Ministerie van SZW en de VNG hebben afgesproken dat vanaf 2019 landelijk € 10 miljoen beschikbaar wordt gesteld voor de toezicht en handhaving op kinderopvang en gastouderopvang. Arnhem ontvangt van het gemeentefonds jaarlijks circa € 116.000. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

Taakmutatie toezicht en handhaving peuterspeelzalen

Vanwege de extra kosten die samenhangen met de uitbreiding van de taak van de GGD door de aanpassing van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie worden extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Arnhem ontvangt jaarlijks € 20.000. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

Transformatieopgave Werk & Inkomen (opleidings-, frictie- en implementatiekosten)

Met het Programmaplan Doorbraak Naar Werk (raad 03-07-2019], amendement 'Financieel kader Programmaplan DNW') is het financieel kader vastgesteld conform de pagina's 22 en 23 van de perspectiefnota 2020-2023. Zoals in de door de raad voor kennisgeving aangenomen Perspectiefnota 2020-2023 werd gemeld, moeten we investeren in onze eigen uitvoeringsorganisatie: de laatste transformatie in de keten. De afgelopen jaren is de volledige uitvoeringsketen voor participatie getransformeerd: het Centrum Activerend Werk, de ontwikkeling van Scalabor, het regionaal Werkgeversservicepunt en de ontwikkeling in de wijken, met de teams leefomgeving en de sociale wijkteams. Onze eigen uitvoeringsorganisatie moet een ontwikkeling doormaken om (i) als volwaardige toekomstbestendige partner te functioneren in de keten en (ii) de ambities te kunnen realiseren. We hebben, met eigen en externe expertise, in beeld gebracht wat de benodigde investering zou kunnen zijn. Daaruit komt een bandbreedte naar voren, die vooral wordt bepaald door frictiekosten. Voorstel is om op dit moment aan de onderkant van de bandbreedte (€ 6 tot € 12 miljoen) te gaan zitten, omdat (i) frictiekosten het lastigst te bepalen zijn en (ii) we volop inzetten op mobiliteit en ontwikkeling. Kiezen voor een laag scenario, betekent evenwel een toevoeging aan de risicoparagraaf.

Dekking binnen W&I

Met het Programmaplan Doorbraak Naar Werk (raad 03-07-2019), amendement 'Financieel kader Programmaplan DNW') is het financieel kader vastgesteld conform de pagina's 22 en 23 van de Perspectiefnota 2020-2023. Zoals in de door de raad voor kennisgeving aangenomen Perspectiefnota 2020-2023 werd gemeld, moeten we investeren in onze eigen uitvoeringsorganisatie: de laatste transformatie in de keten. Voor circa € 2 miljoen is in de lopende begroting dekking aanwezig. De rest van de investering dekken we uit algemene middelen.

Taakmutatie verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen

In navolging van de afspraak om vanaf 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen wanneer een pleegkind 18 jaar wordt, worden momenteel afspraken uitgewerkt over verruiming van de verlengde jeugdhulp voor kinderen in gezinshuizen. Vooruitlopend op de precieze afspraken worden extra financiële middelen aan het jeugdhulpbudget toegevoegd. In Arnhem zal deze afspraak ook tot extra kosten leiden die nog niet in de ramingen zijn meegenomen, voorgesteld wordt daarom deze middelen aan het beleidsveld toe te voegen.

Vrijval uit BR Noodfonds (participatie)

In de door de raad voor kennisgeving aangenomen Perspectiefnota 2020-2023 werd gemeld dat er in de BR Noodfonds Sociaal Domein, onderdeel Participatie, over 2018 ruimte zou ontstaan van € 533.000. Onze verwachting was dat de aanloopkosten voor de transitie van Presikhaaf Bedrijven naar Scalabor lager zouden uitvallen. Op basis van het eerste half jaar 2019 constateren wij dat er nog additionele kosten zijn die wij ten laste zouden willen brengen van deze BR. Deze betreffen € 400.000 kosten 'Projecten naar betaald werk'. Tot en met 2018 werd een aantal specifieke re-integratieprojecten door het Cluster W&I zelf georganiseerd en ingekocht. Met de start van Scalabor in 2018 was het onze inzet om (i) deze projecten per 1-1-2019 over te dragen aan Scalabor en (ii) de kosten hiervan ten laste te brengen van het WIF. Helaas bleek deze overdracht pas per 1-7-2019 mogelijk waardoor de kosten van het eerste half jaar van 2019 nog ten laste van de BR Noodfonds Scalabor worden gebracht. Hiermee is de ruimte in de BR Noodfonds Scalabor niet € 533.000, maar € 133.000 (zie ook lasten).

WSW

Er stromen geen nieuwe WSW-ers meer in. De kosten voor de huidige groep sw-medewerkers lopen nog jarenlang door, deze zijn niet beïnvloedbaar. De Rijksbijdrage is niet dekkend voor deze kosten. De meerjarige financiële consequenties van deze rijkskorting zijn gedekt in de MJPB. Onlangs heeft de MGR de gewijzigde begroting 2019 en de begroting 2020-2023 aan onze raad ter zienswijze voorgelegd. Daarnaast is in de meicirculaire de aangepaste Rijksbijdrage voor WSW bekend gemaakt. De gewijzigde begroting 2019 zorgt, samen met de wijziging van de meicirculaire, voor een aanpassing van de WSW bijdrage 2019 en verder. Voor 2019 ontstaat een voordeel van € 603.000.

Vormen nieuwe BR Wmo en jeugdzorg

In de Perspectiefnota 2020-2023 is voorgesteld om vanaf 2020 voor in totaal € 7,5 miljoen aan maatregelen te nemen om de verwachte stijging van de zorgkosten (Jeugdzorg en WMO) deels op te vangen. De door de raad aangenomen motie Zorgmaatregelen spreekt op een aantal onderdelen haar zorg hierover uit. Om die reden wordt voorgesteld een nieuwe bestemmingsreserve te vormen (BR Jeugdzorg en WMO) en ten laste van het verwachte positieve resultaat in 2019 deze met € 2,7 miljoen te vullen. In de jaren 2020 en 2021 wordt deze reserve ingezet om de voorgestelde zorgmaatregelen te mitigeren. Dit zal in de concept MJPB 2020-2023 worden verwerkt en nader worden toegelicht.

Overhevelingen uit BR taakmutaties gemeentefonds naar beleidsveld binnen R6

Onderstaande voorstellen zijn meegenomen in de begrotingswijziging bij deze Turap, maar leiden niet tot een afwijking in totale resultaat. Het betreft middelen die bij de decembercirculaire 2018 zijn ontvangen en vervolgens in de BR taakmutaties gemeentefonds zijn gereserveerd. Voor het jaar 2019 wordt hieronder per item voorgesteld deze toe te voegen aan het beleidsveld.

Impuls baankansen

VSO- en Pro-scholen kunnen voor de arbeidstoeleiding van hun leerlingen al jarenlang een beroep doen op het Europees Sociaal Fonds (ESF). Het budget van de huidige programmaperiode (2014-2020) is echter vroegtijdig uitgeput. Om dit gat te dichten zijn in de decembercirculaire 2018 als impuls aan de 35 centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's middelen beschikbaar gesteld (voor Arnhem namens de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland is dit een bedrag van € 506.300). De gezamenlijke vso/pro-scholen hebben een uitvoeringsplan opgesteld voor de besteding van deze gelden tot aan 2021. De besteding gaat enerzijds naar de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren door middel van het inkopen van branchegerichte opleidingen en -cursussen, arbeidstraining, stage- en jobcoachbegeleiding, etc. Bovendien hebben de scholen 10% van het budget vrijgemaakt voor schooloverstijgende en regionale inzet om de samenhang van onderwijs naar arbeidsmarkt voor jongeren van het vso/pro-onderwijs te bevorderen in onze regio.

DU Transformatiefonds Jeugd

Het Rijk heeft in november 2018 besloten aan Arnhem als vertegenwoordiger van de Regio Centraal Gelderland (RCG) voor 2018, 2019 en 2020 middelen te verstrekken ten behoeve van de transformatie van de Jeugdzorg. Deze middelen zijn via de raadsbrief van 2 oktober 2018 met zaaknummer 290037 geclaimd voor het beleidsterrein jeugd. Met deze begrotingswijziging worden de middelen voor 2018 nu daadwerkelijk overgeheveld naar het beleidsterrein Jeugdzorg. De middelen zijn (grotendeels) bedoeld voor inzet in de regio.

DU Veilige steden

Het rijk heeft in het kader van het programma Veilige Steden aan 11 gemeenten, waaronder Arnhem, middelen beschikbaar gesteld met als doel de sociale veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte te vergroten door gemeenten te stimuleren stappen te zetten of inzet te continueren op dit onderwerp.

DU Faciliteitenbesluit asielcentra

De gemeente ontvangt jaarlijks via het gemeentefonds op basis van de instroom rijksmiddelen ten behoeve van asielzoekers in asielcentra.

DU ondersteuning beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Het Rijk heeft 46 regio's voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang via de centrumgemeente een impuls van € 25.000 verstrekt voor het organiseren van bestuurlijke samenwerkingsafspraken in de regio ten aanzien van de visie zoals verwoord in het rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' van de commissie-Dannenbergh (bijvoorbeeld voor het inrichten van een secretarisfunctie of projectleider). Daaronder ook de regio Centraal Gelderland met Arnhem als centrumgemeente.

DU Vrouwenopvang

Het Rijk heeft de decentralisatieuitkering Vrouwenopvang structureel verhoogd ten behoeve van de opvang van slachtoffers van huiselijk en eergegrelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. Dit op grond van zowel het Verdrag van Istanbul als de Europese Richtlijn minimumnormen slachtoffers, die voorschrijven dat aan deze categorie slachtoffers opvangvoorzieningen moeten worden geboden.

R7 Gezondheid en milieu

DU Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit

In de raadsvergadering van 13 februari 2019 is de Luchtagenda vastgesteld. Via het gemeentefonds zijn hiervoor de geraamde bedragen in de mei-circulaire ontvangen. Bij de begrotingswijziging bij het raadsbesluit werd een deel van de rijksmiddelen als een bijdrage in de investering voorzien. Met bijgaande begrotingswijziging wordt deze in de exploitatie ontvangen bijdrage vanuit het gemeentefonds definitief aan het investeringsproject toegevoegd.

Taakmutatie rijksvaccinatieprogramma

Het rijksvaccinatieprogramma wordt wettelijk verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met deze wetswijziging wordt een deel van de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten gebracht. Het jaar van invoering daarvan is 1 januari 2019. Om die reden worden nu de middelen hiervoor structureel overgeheveld naar het gemeentefonds. Arnhem ontvangt jaarlijks circa € 287.000. Voorgesteld wordt om deze middelen in te zetten ter dekking van de extra lasten op dit programma.

R8 Wonen en Ruimte

Bommenregeling

In de raadsvergadering van 28 november 2018 heeft de Raad een bijdrage uit het gemeentefonds aangevraagd voor in 2017 gemaakte kosten in verband met de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven (C.E.) uit de 2^e Wereldoorlog (de zg. bommenregeling). Het gevraagde bedrag is nu via het gemeentefonds van het Rijk ontvangen. Met bijgaande begrotingswijziging wordt het conform de aanvraag ontvangen bedrag (€ 567.709) ten gunste van de desbetreffende projecten gebracht.

Implementatie omgevingswet

De afgelopen tijd is gebleken dat er aanvullende investeringen nodig zijn om de implementatie van de Omgevingswet voor te bereiden in lijn met wettelijke vereisten en het vastgestelde ambitieniveau. We maken zoveel als mogelijk gebruik van bestaande formatie en middelen, maar zullen additioneel ook moeten investeren in ICT (digitaal stelsel omgevingswet) en in het realiseren van samenhang tussen beleid, regels en werkprocessen, in samenspraak met ketenpartners zoals provincie, waterschap en ODRA. We hebben hier bij de begroting 2019 al melding van gemaakt. Door nu te investeren in voldoende regiecapaciteit, expertise, procesondersteuning en ICT, voorkomen we dat we achterop raken en over enkele jaren voor grote extra uitgaven komen te staan. Met bijgaande begrotingswijziging wordt hiervoor het budget voor de invoering van de omgevingswet voor 2019 verhoogd met een bedrag van € 0,6 miljoen.

Niet bestemde middelen BR Zuidelijke Binnenstad

In de Bestemmingsreserve Zuidelijke binnenstad zit een bedrag van € 7,3 miljoen. Een deel van dit bedrag is nog niet bestemd en kan ten gunste van de algemene middelen vrijvallen. Met bijgaande begrotingswijziging wordt de onttrekking aan deze bestemmingsreserve voor een bedrag van € 3,2 miljoen in de begroting verwerkt.

R9 Financiën en bedrijfsvoering

Actualisatie MIP

De investeringsplanning 2019-2023 met daarin alle voorgenomen investeringen is op basis van de realisatie 2018 geactualiseerd. De niet gerealiseerde investeringen in 2018 zijn in dit beeld voor het overgrote deel doorgeschoven naar 2019 of verder. Dit leidt tot een voordeel op de kapitaallasten.

Gemeentefonds

In de begrotingswijziging zijn de effecten van de meicirculaire 2019 verwerkt. Majeure onderdelen hierin zijn de afrekening over 2018, bijstelling van het accres 2019, extra middelen Jeugdzorg 2019 (€ 5 mln), de loon/prijs bijstellingen, nieuwe decentralisatieuitkeringen en taakmutaties (€ 3,4 mln) en afrekeningen oude jaren.

ICT De Connectie

Als gevolg van de problematiek bij De Connectie heeft een aantal geplande 'Arnhemse' ICT-investeringen (2018) geen doorgang gevonden. Dat heeft als gevolg dat de kapitaallasten (afschrijving en rente) vrij kunnen vallen in de begroting 2019 (zie hierboven). Daarnaast ontstaat er ICT-problematiek bij De Connectie. De vrijval 2019 is in ieder geval voldoende om het incidentele knelpunt in dat jaar ook op te lossen. De verwachting is dat dit ook nog een keer in 2020 kan (en dan pas wordt verwerkt in de begroting). Beschikbare ICT-budgetten worden hiermee ook ingezet voor ICT. Daarnaast is aan de hand van een aantal onderzoeken een eerste inschatting gemaakt van wat er moet gebeuren en de kosten die daarmee zijn gemoeid. Op basis van de eerste financiële prognoses zijn ook aanvullende structurele middelen nodig, ingaande 2019. In de begrotingswijziging wordt het extra budget (incidenteel 2019 en structurele component 2019) toegekend aan De Connectie.

Informatiemanagement

De eisen en passende maatregelen die hierdoor aan informatiebeveiliging gesteld worden om o.a. datalekken tegen te gaan zullen steeds zwaarder worden en het vraagt ambtelijk een permanente aandacht voor dit kennisgebied. Tot heden is daarvoor een functionaris (Chief Information Security Officer) aangesteld met een tijdelijke financiering vanuit diverse tijdelijke bronnen. Deze functie (en de daarbij benodigde voorzieningen voor het uitoefenen ervan) dient echter een permanente invulling te krijgen. In de begrotingswijziging wordt ten laste van de algemene middelen hiervoor met ingang van 2019 structurele formatie geregeld.

Volumeontwikkeling

In de MJPB 2019-2022 zijn voor het eerst middelen in de begroting opgenomen om (in het kader van robuustheid) dekking te bieden voor kostenstijgingen als gevolg van areale ontwikkelingen. Te denken valt aan stijging van het aantal inwoners, woningen, etc. Op deze verdeelsystematiek vindt op korte termijn een review plaats, waarvan de uitkomsten in de komende Perspectiefnota met de raad worden gedeeld. Voor de reservering vanuit de MJPB 2019-2022 is terughoudend omgegaan met het toekennen van claims (gelet op de kostenstijgingen in het sociaal domein). Het bedrag dat vrijvalt, is het totaal beschikbare bedrag minus een aantal specifieke claims. In de begrotingswijziging is zowel de toedeling op basis van de claims, als de vrijval in de algemene middelen opgenomen.

Bijlagen Turap-2 2019

Veranderopgaven

Doelenboom

Vitale economie Arnhem Nijmegen

Doelen veranderopgave

Behoud en groei van passende werkgelegenheid

Vitale economie levert een bijdrage voor een sterke en gezonde arbeidsmarkt, waar bedrijven kansen zien en investeren, waar partners samen meerwaarde creëren die past bij de ambities van Arnhem. Door het verduurzamen van onze stad, levert dit een bijdrage aan de economie en werkgelegenheid van Arnhem en regio. Met aandacht ook voor werk, economische ontwikkeling en innovatie, Energy Cluster, aantrekkelijke en vitale binnenstad en het beter positioneren van Arnhem in de buitenwereld. In algemene zin kan worden opgemerkt dat alle inspanningen binnen programma Vitale economie gericht zijn op dit bovenliggend algemene doel. De werkgelegenheid in Arnhem laat een redelijk stabiel beeld zien. Wel is er sprake van mismatches tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Zo zijn er kraptesectoren waar sprake is van een tekort aan personeel (onder andere techniek en zorg). Daartegenover bestaan in andere sectoren overschotten op de arbeidsmarkt, waardoor mensen eerder in een uitkeringssituatie terecht komen. Vanuit programma Vitale economie wordt gebouwd aan een human capital aanpak op de tekortsectoren. Vanuit het programma Doorbraak naar Werk wordt gewerkt aan het terugdringen van het aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Waar zinvol worden relaties gelegd tussen beide aanpakken.

Klimaat en energie

Doelen veranderopgave

Beter eigen voorbeeld gemeente

De CO2 footprint van de gemeente is berekend. Op basis daarvan is een Klimaatplan voor de gemeentelijke bedrijfsvoering opgesteld met een CO2 reductie-doelstelling voor de komende jaren.

Duurzamere Mobiliteit

Er zijn acties op duurzame mobiliteit afgerond (bijvoorbeeld 2 Trolley 2.0 bussen in de dienstregeling) nog lopende acties (uitbreiden laadinfrastructuur) en acties in voorbereiding (het stimuleren van waterstofelektrisch vervoer).

Meer energiebesparing en -opwek

Er zijn vele acties op energiebesparing en -opwek uitgevoerd (waaronder duurzaamheidslening, Aanjaagfonds wijkinitiatieven, zonnepark Drielsedijk), lopend (waaronder wind- en zonnepark Koningspleij-noord, wijkaanpak energietransitie) en in voorbereiding (waaronder regionale energiestrategie).

Schonere lucht

Met de luchtagenda, vastgesteld in januari 2019, zijn de (nieuwe) maatregelen vastgesteld om dit doel te bereiken.

Doorbraak naar werk

Doelen veranderopgave

Meer Arnhemmers minder afhankelijk van inkomensondersteuning

Het aantal Arnhemmers met een participatiewet-uitkering (PW-uitkeringen) is vanaf medio 2017 gestaag gedaald en over het eerste kwartaal van 2019 gestabiliseerd. Arnhem lijkt hiermee nauwelijks af te wijken van het landelijke beeld dat in het eerste kwartaal eveneens geen op- of neerwaartse beweging in het uitkeringsvolume liet zien. Ten opzichte van de door het Rijk ingeschatte landelijke ontwikkeling blijft Arnhem nog wel achter. In september/oktober maakt het Rijk echter een nieuwe inschatting en in april 2020 zal de werkelijke landelijke ontwikkeling bekend zijn. Arnhem telt d.d. 3-2019 7.383 PW-uitkeringen. In het programmaplan Doorbraak naar Werk is aangegeven met welke inspanningen en acties we aan de slag zijn om aan de ambitie – die concreet vertaald is in het volgen van de landelijke lijn en een extra uitstroom van 500 – te werken. Belangrijk in relatie tot dit specifieke doel is de lopende herijking van de aanpak rondom schulden en armoede en de inhoudelijke, organisatorisch en financiële verbinding die wordt gelegd met het programma Doorbraak Naar Werk en de hierbij betrokken uitvoeringspartners.

Meer Arnhemmers richting (betaald) werk

Zeker belangrijk in relatie tot dit specifieke doel zijn de thans lopende voorbereidingen voor sluitende aanpakken rondom kwetsbare jongeren en statushouders/ nieuwkomers, de voorbereiding op organisatieontwikkeling van het Cluster Werk&Inkomen, en het Versnellingsteam dat sinds eind 2018 operationeel is. Daarnaast zijn we aan de slag om de samenwerking in de keten, met het centrum voor activerend werk (CAW), Scalabor en Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP) zo goed mogelijk te laten lopen. De regionale samenwerking in het kader van Perspectief op Werk, gaat hier ook bij helpen. Evenals de verdergaande verbreding en harmonisatie van de werkwijze bij SROI, de werkgeversdienstverlening en de publiek – private samenwerkingen rondom branchegerichte leer-werk-ketens.

Zorg Dichterbij

Doelen veranderopgave

Meer Arnhemmers ontvangen zorg op maat, zo licht mogelijk en dichtbij (doen wat nodig is)

We bereiken veel kwetsbare Arnhemmers (bijna 20% van de Arnhemmers is in beeld bij het Sociaal wijkteam) en uit het Inwonerservaringsonderzoek blijkt dat Arnhemmers over het algemeen tevreden zijn over de geboden zorg. Tegelijkertijd slagen we er nog onvoldoende in om kwetsbare Arnhemmers zelfredzamer te maken en daarbij passende zorg op het juiste moment in de eigen buurt in te zetten. Hiertoe is in de Perspectiefnota een pakket aan maatregelen voorgesteld om deze gewenste transformatie van zorg te versnellen.

W0 Algemeen

Door het wegvallen van het transformatie budget 2020 (Perspectiefnota), moet het budget 2019 over twee jaar verdeeld worden. In het najaar bij het voorstel Niet Bestede Middelen zal dit verzoek voor de acht Wijkprogramma's worden gedaan. Vooruitlopend daarop het signaal dat het Transformatiebudget 2019 dus niet volledig besteed zal worden, om de aangegane verplichtingen 2020 te kunnen dekken. Door toenemende aanvraag van armoederegelingen is er een structureel nadeel ontstaan. Zie toelichting financiële afwijking W0 algemeen en R6.

Doelenboom

Centrum, Spijkerkwartier, Arnhemse Broek

Participatie en wonen gericht op kwetsbare jongeren en jongvolwassenen

Omdat wonen voor kwetsbare jongeren en jongvolwassenen een vraagstuk is dat wijksturing overstijgt valt dit onder stedelijk beleid. Om dit onderwerp zorgvuldig en goed op te pakken is meer tijd nodig.

Presikhaaf

Impuls geven aan de samenwerking tussen professionals voor een integrale aanpak grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte

Grensoverschrijdend gedrag, zoals afvaldumping, verkeerd parkeren en te hardrijden, is in meerdere gebieden een punt van aandacht en verschillende partijen spelen hierbij een rol. We sturen op de samenwerking en streven naar een integrale aanpak in de wijk en zoeken naar alternatieven. Samen met andere wijken kijken we of deze aanpak ook stadsbreed kan worden ingezet.

We zien dat de aanpak voor grensoverschrijdend gedrag ook vorm krijgt binnen de thema's 'kansen voor kinderen' en 'binden en verbinden' in de wijk. De eerste positieve resultaten worden zichtbaar op de scholen.

Malburgen

Vergroten gevoel van sociale en fysieke veiligheid

Dit doel ligt deels op koers en deels niet: Voor Malburgen West zijn verkeersaanpassingen Gelderse Rooslaan gewenst. Deze weg is 30 km-zone, echter de inrichting wordt als onduidelijk ervaren en hierdoor ontstaan onveilige situaties. De afdeling Verkeer van het cluster Openbare Ruimte geeft aan dat de inrichting verkeerstechnisch wel voldoet, maar dat er inderdaad sprake is van onduidelijkheid op sommige punten aangezien daar de inrichting nog conform de vroegere 50 km/uur situatie is. Om de weg volledig naar 30 km/uur in te richten is circa €200.000 nodig en dit budget is op dit moment niet beschikbaar. In 2019 kunnen de gewenste maatregelen om het gevoel van veiligheid op de Gelderse Rooslaan te vergroten, niet uitgevoerd worden.

Schuytgraaf/ Elderveld

Multifunctionele ontmoetingsfuncties

In Elderveld ligt het gebruik van de multifunctionele ontmoetingsfuncties op koers. Het wijkcentrum Elderveld wordt pro-actief en laagdrempelig ingezet voor inwoners om hier met gemeente en organisaties in gesprek te gaan voor aanpak van diverse thema's. In Schuytgraaf verloopt het behoud en gebruik van MFC door bewoners nog moeizaam. Aan de doorontwikkeling van andere ontmoetingsplaatsen zoals Buitenplaats en Huiskamer wordt gewerkt. Voor jongeren worden 2 JOP's en een MOP ingericht.

Rijkerswoerd, Kronenburg, Vredenburg

Veiligheid in de wijk vergroten

Met de jongerenwerker en wijkagent wordt gezocht naar een constructieve oplossing voor een locatie van de JOP in de wijk.

Project Rijnlandflat: Er spelen meerdere zaken die nader worden onderzocht. Omdat er op meerdere fronten zaken spelen wordt er door een extern bureau een enquête uitgezet onder alle bewoners.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 6-2019	11-Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	0	-26.722	-26.722	0
Baten	0	969	969	0
Saldo lasten en baten	0	-25.753	-25.753	0
Toevoegingen aan reserves	0	-2.700	-2.700	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	0	0	0	0
Prognose resultaat	0	-28.453	-28.453	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotingswijziging
Lasten	-26.722					
Armoedebestrijding	-993	N	Door de toenemende vraag naar armoederegelingen, zijn de overschrijdingen op openeinderegelingen bijzondere bijstand, CAZ, Individuele Inkomenstoeslag en Individuele Studietoelage gestegen.	S	AR	nee
Schulddienstverlening	367	V	Lagere kosten door minder trajecten schulddienstverlening	I	AR	nee
Ontwikkelrecht	280	V	De urenuitbreiding in het kader van het ontwikkelrecht (van wekelijks 12 naar 16 uur per kind) bleek een grotere organisatorisch opgave dan verwacht. Daarom wordt de uitbreiding per 1 september 2019 (later dan gepland) ingevoerd. Bovendien is het bereik van de doelgroep nog niet volledig	I	AR	nee
Voor-vroegschoolse educatie	330	V	Door de vertraagde wettelijke invoering van de urenuitbreiding van voor- en vroegschoolse educatie ontstaat een voordeel op het budget voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Van deze 330K is 150K als bezuiniging gemeld in de Perspectiefnota	S/I	AR	nee
Activerend werk	-1.050	N	De inzet op activerend werk is in 2019 sterk gestegen. Een deel van de inzet is te herleiden naar de doelgroep statushouders, waarvoor we in 2019 geen compensatie krijgen. Daarnaast is er een verdere verschuiving van de inzet op dagbesteding naar trajecten activerend werk.	S	AR	nee

Beschermd wonen	1.335	V	Door de ingezette ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis krijgen meer inwoners ambulante begeleiding thuis en verblijven minder inwoners in een beschermd wonen instelling. De kosten verschuiven hierdoor van Beschermd Wonen naar begeleiding. Hierdoor wordt een voordeel verwacht op Beschermd Wonen.	S	AR	nee
Doelgroepenvervoer	-974	N	Bij het doelgroepenvervoer is een stijging van de vraag voorzien die al is meegenomen in de structurele effecten van de lasten 2018. Naast deze stijging van de vraag is er een aantal andere ontwikkelingen zoals de stijging van de niet compensabele BTW (van 6% naar 9%), de afbouw van de provinciale subsidie en het niet kunnen realiseren van de taakstelling Doelgroepenvervoer.	S	AR	nee
Huishoudelijke hulp	-3.506	N	Door de invoering van het abonnementsstarief, waardoor inwoners minder eigen bijdragen hoeven te betalen als zij gebruik maken van WMO-voorzieningen, is het aantal inwoners die gebruik maken van huishoudelijk hulp toegenomen.	S	AR	nee
Jeugdzorg	-12.282	N	De in 2018 geconstateerde forse stijging van de inzet van begeleiding en jeugd en opvoedhulp zet in 2019 door. Hierdoor lopen de tekorten op jeugdzorg verder op.	S	AR	nee
Rollen en vervoer	-532	N	In 2019 is er een hoger bedrag dan begroot besteed aan kosten voor Rollen en Vervoer die buiten het lumpsum contract vallen en apart worden betaald. Hiermee is in 2018 geen rekening meegehouden.	S	AR	nee
WMO (begeleiding, dagbesteding)	-8.921	N	Vergelijkbaar bij de ontwikkelingen in de Jeugdzorg, zet ook bij de WMO de in 2018 geconstateerde forse stijging van begeleiding fors door. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door de ingezette ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.	S	AR	nee
Woonvoorziening	-777	N	In 2019 is een sterke toename te zien van woonvoorzieningen. Voorgaande jaren bleven de bestedingen binnen het budget. De huidige prognose is dat we een overschrijding zien van 777k	S	AR	nee
Vorming BR Wmo en Jeugdzorg	-2.700	N	Voorgesteld wordt om ten laste van het resultaat 2019 een nieuwe BR Wmo en Jeugdzorg te vormen. Het doel hiervan is om de in de Perspectiefnota voorgestelde maatregelen op zorg in 2020/2021 te mitigeren.	S	AR	ja
Baten	969					
Eigen bijdrage	969	V	Op de eigen bijdrage wordt in 2019 een voordeel verwacht omdat het aantal inwoners in Arnhem dat zorg ontvangt is toegenomen. Hierdoor is het aantal inwoners dat een eigen bijdrage betaalt ook hoger.	S	AR	nee

Programma's stad

R0 Algemeen bestuur en publieke dienstverlening

Doelenboom

Prestatiedoelen

Verdere digitalisering publieke dienstverlening

Aanhoudende ICT-problemen (met hardware, netwerk en zaakstelsel) hebben geregeld geleid tot verstoring van de dienstverlening bij zowel Klantenservice als Burgerzaken. De kwetsbaarheid van de ICT-omgeving (gemeentebreed) is voor De Connectie en gemeente Arnhem reden geweest om in 2018 nader onderzoek uit te voeren naar de infrastructuur en ICT-keten. De uitkomsten hiervan zijn vertaald in een verbeterplan en na de grootschalige ICT-storing begin 2019 worden de inspanningen om de structurele problemen op te lossen stilaan merkbaar. Dat de aandacht nog vooral gaat naar het borgen van de continuïteit van de dienstverlening, zet evenwel een rem op de doorontwikkeling.

Intussen lopen bij Burgerzaken diverse digitaliseringsprojecten. De digitalisering van het archief van de burgerlijke stand bleek in de voorbereiding weliswaar een langere doorlooptijd te kosten dan voorzien, maar vordert gestaag en wordt naar verwachting nog voor het einde van 2019 afgerond. Verder is gestart met de voorbereiding van een belangrijke upgrade van de vakapplicatie Key2Burgerzaken, die de mogelijkheid biedt tot gefaseerde uitbreiding van de online dienstverlening aan burgers en ondernemers en van gedeeltelijke automatisering van achterliggende werkprocessen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-13.548	-13.362	186	0
Baten	4.295	4.295	0	0
Saldo lasten en baten	-9.254	-9.068	186	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	178	178	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	178	178	0	0
Prognose resultaat	-9.076	-8.890	186	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	186					
Wachtgeld	200	V	Bij de raming is van het slechtste senario uitgegaan. Het aantal en de hoogte van de uitkering is lager dan verwacht	S	AR	nee
Pensioenuitkering	150	V	Het aantal gepensioneerden van vóór de appa-voorziening neemt af.	S	AR	nee
DU Basisregistratie Personen	-52	N	Extra taken BRP-straat (overheveling middelen uit GF)	S	AR	ja
Waterschapsverkiezingen	-112	N	Niet begrote taken (overheveling middelen uit GF)	I	AR	ja
Baten	0					
	0					

R1 Veiligheid

Doelenboom

Prestatiedoelen

Aanpassing/herijking Arnhems prostitutiebeleid

Aanpassen van het lokaal prostitutiebeleid is in afwachting van landelijke regulering van het sekswerk. In het regeerakkoord is afgesproken een nieuw wetsvoorstel in te dienen in vervolg op de aangehouden behandeling van de Wrp (wet regulering prostitutie en misstanden in de seksbranche) in de 1e Kamer. De oorspronkelijke planning is bijgesteld. Het nieuwe wetsvoorstel zal naar verwachting in de tweede helft van 2019 in consultatie gaan en in 2020 naar de Kamer. Arnhem is aangesloten op de ontwikkeling met de deelname aan het Landelijk Overleg Prostitutie.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-14.912	-14.912	0	0
Baten	1.542	1.616	74	0
Saldo lasten en baten	-13.370	-13.296	74	0
Toevoegingen aan reserves	-68	-68,093	0	0
Onttrekkingen aan reserves	434	434,14	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	366	366	0	0
Prognose resultaat	-13.004	-12.930	74	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	0	0				
Baten	74					
Afrekening VGGM 2018	74		Het algemeen bestuur van VGGM heeft de jaarrekening 2018 inclusief resultaatbestemming vastgesteld. De resultaatbestemming leidt tot een incidentele uitkering aan de gemeente Arnhem van € 212.000. Dit bestaat voor € 74.000 voordeel op de brandweer (R01 Veiligheid) en € 138.000 op Jeugd en gezondheidszorg (R07)	I	AR	nee

R2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Doelenboom

Prestatiedoelen

Aantrekkelijke aanlegplaats aan de Rijn;

De openbare ruimte wordt onderhouden op afgesproken onderhoudsniveau. Het gebruik brengt regelmatig verkeersproblemen met zich mee. En er is hinder en overlast van hangjongeren. Tegen hardrijden zijn maatregelen genomen door bloembakken en drempels te plaatsen.

Er is schade aan het dijklichaam (bovenkade). Deze is eigendom van het Waterschap. Zij geven geen prioriteit aan het herstel.

Aan de Nieuwe kade is met de aangepaste havenverordening van eind 2017 door gebruik van walstroom geen overlast meer van generatoren. Aan de Rijnkade is er nog wel overlast van generatoren. Daarvoor zit wel in de planning dat er walstroom aangelegd gaat worden (naar verwachting in 2021).

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-24.766	-24.616	150	0
Baten	9.207	11.957	2.750	0
Saldo lasten en baten	-15.559	-12.659	2.900	0
Toevoegingen aan reserves	-6.741	-6.741	0	0
Onttrekkingen aan reserves	9.297	9.297	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.556	2.556	0	0
Prognose resultaat	-13.002	-10.102	2.900	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	150					
Onderbesteding op budget onderhoud en beheer OVT Arnhem Centraal	150	V	In begroting opgenomen post voor door Prorail uit te voeren onderhoud en beheer voor de transferhal Arnhem centraal waren nog onvoldoende in beeld en naar blijkt te ruim begroot.	S	AR	nee
Baten	2.750					
Activeren 50% kosten groot onderhoud wegen	2.750	V	Een deel van het budget wegenonderhoud wordt niet meer in de exploitatie opgenomen, maar wordt via een jaarlijks investeringskrediet beschikbaar gesteld. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	S	AR	ja

R3 Economie

Doelenboom

Prestatiedoelen

Meer arbeidsaanbod voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een uitkering

Zie voor de toelichting het doel 'meer inclusieve werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio Midden Gelderland (meer passend werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) bij de veranderopgave Doorbraak naar Werk.

'Van Bedrijven Weten' verder uitwerken ten behoeve van optimale dienstverlening

De uitwerking van 'Van Bedrijven Weten' wordt op dit moment uitgevoerd. Tot die tijd zet de gemeente zich, niet anders dan anders, in om bedrijven te behouden voor de stad en nieuwe bedrijven aan te trekken voor de stad. Ook verbindt de gemeente ondernemers en partijen om hun initiatieven zo verder te kunnen brengen richting een mooi resultaat.

De gemeente wil meer lokaal, sociaal en duurzaam aan besteden. Tijdens een ontbijtbijeenkomst met ondernemers is hier in maart 2019 over gesproken en zijn verschillende aanknopingspunten benoemd om hier een vervolg aan te geven.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-6.254	-6.254	0	0
Baten	939	939	0	0
Saldo lasten en baten	-5.315	-5.315	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	355	355	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	355	355	0	0
Prognose resultaat	-4.960	-4.960	0	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	Begrotings- I/S AR/BR wijziging
Lasten	0			
		0		
Baten	0			
		0		

R4 Educatie

Doelenboom

Prestatiedoelen

Meer jongeren tot 23 jaar behalen een startkwalificatie

De inzet van Regionaal Bureau Leerlingzaken en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt is onafgebroken gericht op het bereiken van de doelstelling; verbreed met 'meer jongeren participeren'.

Landelijk stijgt het aantal vroegtijdig schoolverlaters; ook in de regio Arnhem is dat het geval. Een analyse volgt.

Toename peuters dat deelneemt aan voorschoolse educatie

Het doel is om alle peuters met een VVE-indicatie ((risico op) taal/ontwikkelingsachterstand) te bereiken met een passende voorschools VVE- aanbod.

Het bereik van VVE-peuters is gedaald. Door personele wisselingen en AVG-systemen die niet op elkaar aansluiten, verloopt het toeleiden van VVE-peuters niet goed. Met de jeugdgezondheidszorg (die de indicaties afgeeft) en de VVE-aanbieders wordt overleg gevoerd. De toeleiding moet per het nieuwe schooljaar op orde zijn.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-18.189	-18.024	165	-200
Baten	2.345	2.345	0	200
Saldo lasten en baten	-15.843	-15.678	165	0
Toevoegingen aan reserves	-8.635	-8.635	0	0
Onttrekkingen aan reserves	7.844	8.094	250	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-792	-542	250	0
Prognose resultaat	-16.635	-16.220	415	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	165					
VsV lokaal	315	V	Voor een deel van het budget voor voortijdig schoolverlaten (vsv) is geen bestedingsplan. Om de toenemende problematiek ten aanzien van voortijdig schoolverlaten het hoofd te bieden wordt in 2019 gewerkt aan het opstellen van de Maatschappelijke Educatieve Agenda en wordt samen met de regio een nieuw plan ontwikkeld. Dit is reeds gemeld in Turap 1 en toegelicht in de "Raadsinformatiebrief lokaal programma VSV".	I	AR	nee
Laaggeletterdheid	100	V	Er zijn minder uren dan gepland ingezet voor coördinatie en de kosten voor de communicatiecampagne vallen lager uit dan verwacht.	I	AR	nee
MFC Presikhaven	-250	N	Herstel Bouwfouten in muren van MFC Presikhaven	I	BR	nee
Baten	0					
	0					

R5 Cultuur, recreatie en sport

Doelenboom

Prestatiedoelen

Moderne en 'gezonde' sportverenigingen en sportaanbieders

In 2020 wordt extra ingezet op het versterken van "zwakke" voetbalverenigingen.

Realisatie Sonsbeek beeldtentoonstelling 2020

Een raadsvoorstel voor een extra financiële bijdrage voor Sonsbeek 2020 wordt na de zomer aan uw raad voorgelegd. Dekking voorzien uit de daarvoor bestemde reserve.

Voldoende en goede binnen- en buitensportaccommodaties voor diverse doelgroepen

Er wordt een nieuwe sporthal gerealiseerd aan de Bethanienstraat en voor de Middachtensingel is een PVE in voorbereiding voor een nieuwe sporthal.

Het overschot aan voetbalaccommodatie is gerelateerd aan een "tekort" aan voetballers in vergelijking met andere steden. Daarom werken wij aan het versterken van het voetbal.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-54.041	-53.456	585	600
Baten	8.735	8.735	0	0
Saldo lasten en baten	-45.305	-44.720	585	600
Toevoegingen aan reserves	-2.577	-2.577	0	0
Onttrekkingen aan reserves	2.753	2.753	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	175	175	0	0
Prognose resultaat	-45.130	-44.545	585	600

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	585					
DU Sportakkoorden	-15	N	bijdrage in kosten voor procesbegeleiding (sportformateurs) bij opstellen lokale/regionale sportakkoord (overheveling middelen uit GF)	I	AR	ja
Subsidie Sportbedrijf	0		De definitieve subsidie Sportbedrijf 2018 wordt 1.090K lager vastgesteld, doordat het Sportbedrijf een resultaat van 1.090K heeft behaald in 2018. De intentie is om dit bedrag als kapitaalstorting aan het Eigen Vermogen van Sportbedrijf Arnhem toe te voegen. Hier zal een apart raadsvoorstel voor worden opgesteld. Dit is in lijn met het raadsbesluit verzelfstandiging Sportbedrijf van 18 juli 2016.	I		nee

Museum Arnhem	600	V	Verwacht wordt dat de verbouwing van het Museum Arnhem in 2021 zal worden afgerond. De kapitaallasten komen dan vanaf 2022 ten laste van de begroting. De in 2019, 2020 en 2021 geraamde kapitaallasten kunnen vrijvallen. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	AR	ja
---------------	-----	---	--	----	----

Baten	0				
	0				

R6 Participatie en maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Prestatiedoelen

Er zijn voldoende geschikte en betaalbare woningen voor jeugd (18-/18+)

Veel jongeren melden zich met een woonvraag, instellingszorg is niet nodig in die gevallen. Zelfstandige woningen zijn nog niet passend, omdat deze jongeren nog een of andere vorm van (woon)begeleiding nodig hebben. We onderzoeken hoe we binnen de woonafspraken meer jongeren uit de instelling kunnen laten uitstromen naar geschikte woningen (dat wil zeggen woonvormen met begeleiding).

Meer kwetsbare Arnhemmers verplaatsen zich zelfstandig zonder specialistische vervoersvoorziening

Het aantal toewijzingen voor doelgroepenvervoer is de afgelopen jaren gestegen. Op dit moment wordt gewerkt aan duidelijke kaders en richtlijnen om te zorgen dat alleen Arnhemmers die afhankelijk zijn voor doelgroepenvervoer, hiervoor in aanmerking komen. Daarnaast wordt gewerkt aan het beter zichtbaar maken van de voorliggende voorzieningen om passende alternatieven te kunnen bieden.

Meer volwassenen/ ouderen krijgen passende zorg (op maat en dichterbij)

Er worden veel kwetsbare Arnhemmers (bijna 20% van de Arnhemmers is in beeld bij het Sociaal wijkteam) bereikt en uit het Inwonerservaringsonderzoek blijkt dat Arnhemmers over het algemeen tevreden zijn over de geboden zorg. Tegelijkertijd slagen we er nog onvoldoende in om kwetsbare Arnhemmers zelfredzamer te maken en daarbij passende zorg, in de eigen buurt in te zetten. Hiertoe is in de Perspectiefnota een pakket aan maatregelen voorgesteld om deze gewenste transformatie van zorg te versnellen.

Minder (problematische) schulden bij inwoners en ondernemers

In de afgelopen periode hebben minder inwoners met schulden een beroep gedaan op schulddienstverlening. Op basis van landelijke cijfers gaan we ervan uit dat het aantal inwoners met schulden niet is gedaald. Daarom benaderen we de potentiële groep inwoners met schulden pro-actiever (onder andere door Vroeg Eropaf en de campagne 'Kom uit je Schuld'). Tevens maken we de schulddienstverlening beter toegankelijk.

Minder jongeren in financiële problemen

Veel jongeren worden, ook in Arnhem, beperkt in het werken aan hun toekomst doordat zij schulden hebben. Om deze reden zijn we gestart met het Jongerenperspectieffonds (JPF). Het blijkt moeilijk om jongeren die hiervoor in aanmerking komen te vinden en bereiken. Daarom verbeteren we de toegang en vergroten we de bekendheid. Dit doen we onder andere in samenwerking met Sociale wijkteams, Dullertsstichting en onderwijs (met name Rijn IJssel).

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-217.551	-218.466	-915	-22.357
Baten	110.266	113.817	3.551	12.400
Saldo lasten en baten	-107.285	-104.649	2.636	-9.957
Toevoegingen aan reserves	-2.790	-2.670	120	0
Onttrekkingen aan reserves	7.287	3.526	-3.761	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	4.497	856	-3.641	0
Prognose resultaat	-102.788	-103.793	-1.005	-9.957

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	-915					
Verhoging DU Beschermd Wonen	0	N	Hogere lasten beschermd wonen (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	nee
DU Kinderen in een AZC	0	N	Hogere lasten jeugdzorg (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	ja
Toezicht en handhaving kinderopvang	-116	N	Uitvoering extra taken (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	ja
Toezicht en handhaving peuterspeelzalen	-20	N	Uitvoering extra taken (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	ja
DU Maatschappelijke begeleiding	-201	N	Uitvoering taken maatschappelijke begeleiding asielmigranten (overheveling middelen uit Gemeentefonds) met een doorloop naar 2020 bij onvoldeige besteding (RV niet-bestede middelen)	I	AR	ja
DU landelijke voorziening vreemdelingen	-449	N	Uitvoering taken bed-bad-brood (overheveling middelen uit Gemeentefonds) met een doorloop naar 2020 bij onvolledige besteding (RV niet-bestede middelen)	I	AR	ja
DU Bonus beschut werk	-41	N	Hogere lasten participatie (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	I	AR	ja
DU Geweld hoort nergens thuis	-75	N	Extra taken vrouwenopvang (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	I	AR	ja

DU Vrouwenopvang	-81	N	Extra taken vrouwenopvang (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	ja
Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	-27	N	Extra kosten (overheveling middelen uit Gemeentefonds)	S	AR	ja
DU Verhoging taalniveau statushouders	-183	N	Uitvoering extra taken taalniveau statushouders (overheveling middelen uit Gemeentefonds) met een doorloop naar 2020 bij onvolledige besteding (RV niet-bestede middelen)	I	AR	ja
Voorzieningen in de wijk	250	V	Preventieve- en laagdrempelige algemene voorzieningen moeten leiden tot efficiënte en voordelige ondersteuningsvormen. Deze opgave vraagt op korte termijn een investering in menskracht en het mogelijk nieuw inrichten van systemen en levert op langere termijn besparingen op. Aan deze beweging wordt een incidentele besparing op voorzieningen in de wijk toegevoegd.	I	AR	nee
Inhoudelijke vernieuwing zorg en welzijn	-100	N	De "welzijnsopdracht" met de maatschappelijke partners wordt herijkt. Dit geschiedt door de volgende handelingen: 1. verschillende behoeften van de inwoners in de wijk leidend te laten zijn in hun handelen; 2. meer focus aan te brengen op de te bereiken doelen en de te behalen resultaten; 3. dit te vertalen naar goede opdrachten en heldere afspraken met subsidiepartners; 4. daarvoor het subsidieproces en sturingsinformatie opnieuw in te richten. In 1e instantie is hiermee een extra investering gemoeid. Op termijn (vanaf 2021) levert dit een besparing op.	S	AR	nee
Armoedebestrijding	78	V	Totaal tekort op armoede is 0,914 miljoen. Dit bestaat uit een overschrijding van -0,992 miljoen op de armoederegelingen in de wijken, een overschot op de stedelijke voorzieningen van 0,248 miljoen en een achterblijvende bijdrage uit de reserves van -0,170 miljoen. Zie Wijken-Algemeen voor een inhoudelijke toelichting. Het voordeel op stedelijke voorziening wordt veroorzaakt doordat de budgetten voor subsidies geïndexeerd zijn, maar de verstrekte subsidies niet, doordat er minder gebruik wordt gemaakt van het product BooM en tegemoetkoning meerkosten CZG.	S	AR	nee
Beschermd wonen	951	V	Beschermd wonen heeft door de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis een overschot op de begroting.	S	AR	nee
Huishoudelijke hulp toelage (HHT)	219	V	Er vindt een verschuiving plaats van de inzet van de HHT ten laste van de huishoudelijke hulp (zie de wijken). Deze wordt waarschijnlijk veroorzaakt de invoering van het abonnementstarief.	I	AR	nee
AWBZ/MO	750	V	Met de huidige ambitie en wettelijke taken wordt het budget op maatschappelijke opvang niet volledig benut. Op dit budget wordt daarom vanaf 2020 structureel afgeroomd. Ook in 2019 worden alle beleidsdoelstellingen behaald, zonder dat het budget volledig benut wordt.	I	AR	nee
Overige budgetten	-182	N	Overige nadelen, onder andere door uitbreiding taken SSWT en kosten in verband met motie toezicht en kwaliteit	I	AR	nee
Overige budgetten	175	V	Diverse kleine voordelen op subsidies en welzijnsbudgetten.	I	AR	nee
Impuls baankansen	0		Aan centrumgemeenten in de regio is als impuls de doeluitkering Baankansen beschikbaar gesteld. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	BR	ja

Prognose BUIG	1.103	V	Met het Programmaplan Doorbraak naar werk (raad 03-07-2019) is vastgesteld om de gemeentelijke uitgaven in het kader van de participatiewetuitkering realistisch en actueel te begroten. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	S	AR	ja
Prognose BUIG	-1.128	N	In de realisatie zien wij dat de gemeente Arnhem het eerste half jaar achter blijft bij de door het Rijk ingeschatte, landelijke ontwikkeling. Op basis van onze doorrekening constateren wij dat de verwachte besparing in de begroting van per saldo € 1,1 mln daarmee niet wordt gerealiseerd en uitkomt op € 0. Kanttekeningen die nog moeten worden gemaakt bij de prognose is dat (i) het Rijk de definitieve budgetten voor 2019 in september bekend maakt. Aan de hand daarvan kunnen wij, op basis van de afgesproken begrotingsystematiek, berekenen wat de begroting van de Gemeente Arnhem zou moeten zijn. (ii) Daarnaast kan de werkelijke landelijke ontwikkeling pas worden bepaald begin 2020, aangezien pas op dat moment de werkelijke realisatiecijfers bekend zijn.	I	AR	nee
Transformatieopgave Werk & Inkomen (opleidings-, frictie- en implementatiekosten)	-2.041	N	Met het Programmaplan Doorbraak naar werk (raad 03-07-2019) is het financieel kader voor de transformatie van Werk & Inkomen vastgesteld. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR/BR	ja
Dekking binnen W&I	0	V	zie toelichtende tekst bij de baten	I	AR	ja
Vrijval uit BR Noodfonds (participatie)	-400	N	Ruimte binnen het Noodfonds (participatie) biedt cf. perspectiefnota 2020-2023 de mogelijkheid de kosten voor Projecten naar betaald werk te dekken. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
WSW	603	V	Aanpassing van de WSW-bijdrage 2019 zorgt voor een voordeel. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Baten	3.551					
LVB bijdrage uit de regio	918	V	De LVB (Licht verstandelijke beperking) bijdrage zijn niet begroot als baat. Hierdoor hebben we een voordeel van 918k.	I	AR	nee
Dividend Scalabor	PM	V	Scalabor heeft over het jaar 2018, o.a. ten gevolge van een gedoseerde opbouw van de organisatie, een positief jaarresultaat bereikt. Conform de spelregels van het overeengekomen dividendbeleid van Scalabor is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (gemeente Arnhem is 100% aandeelhouder) afgesproken dat Scalabor in 2019 € 500.000 aan dividend uitkeert. Daar staat tegenover dat de gemeente Arnhem, in het kader van de ambities van het Programmaplan Doorbraak Naar Werk, in 2019 meer arbeidsontwikkeltrajecten bij Scalabor inkoop dan vooraf werd voorzien. De kosten voor de trajecten kunnen we dekken uit het uit te keren dividend, waarbij de mogelijkheid bestaat dat dit bedrag niet voldoende is. Vooruitlopend hierop wordt al gekeken naar alternatieve dekkingsmogelijkheden voor de inkoop van trajecten.	I	AR	nee
Dekking binnen W&I	2.100	V	Met het programmaplan Doorbraak naar werk (03-07-2019) is het financieel kader voor investering in de eigen uitvoeringsorganisatie vastgesteld. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Dekking binnen W&I	0	V	zie boven	I	AR	ja

Vrijval uit BR Noodfonds (participatie)	533	V	Ruimte binnen het Noodfonds (participatie) biedt cf. perspectiefnota 2020-2023 de mogelijkheid de kosten voor Projecten naar betaald werk te dekken. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Noodfonds (tbv sociaal domein)	-3.761	N	Begrote onttrekking, welke niet doorgaat	I	BR	ja
Inzet BR Burgerkracht	120	V	De regeling Burgerkracht stopt aan et einde van 2019. Naar verwachting blijft er een klein bedrag in de reserve over en dat valt vrij.	I	AR	ja

R7 Gezondheid en milieu

Doelenboom

Prestatiedoelen

Leefomgeving (lucht, bodem, geluid en externe veiligheid) voldoet aan normen

Lucht - 10% reductie van roet en NOx (stikstofoxiden) in 2020, ten opzichte van 2015 - op koers
Maatregelen om dit doel te halen zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda luchtkwaliteit (luchtagenda), die in februari 2019 door de raad is vastgesteld. Maatregelen uit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) hebben in het verleden ook effect gehad op deze doelen, maar waren vooral bedoeld voor het oplossen van knelpunten. De luchtagenda borduurt voort op maatregelen uit het NSL en bevat de volgende vier concrete hoofdmaatregelen: 1) Milieuzone personenverkeer (2019) 2) milieuzone bestelverkeer (2020), 3) dosering van verkeer buiten de stad, 4) uitbreiding walstroom Rijnkade. Deze maatregelen leiden tot een generieke verbetering van de luchtkwaliteit in heel Arnhem.

Bodem - Het aantal bodemverontreinigingen met risico's (humaan & milieu) - op koers
De aanpak van locaties met een milieurisico ligt op koers. Door de langjarige aanpak blijft het aantal ongeveer gelijk (20); het betreft in hoofdzaak locaties met een te beheersen verspreidingsrisico.

Geluid - Aantal ernstig gehinderden/slaapgestoorde inwoners tgv wegverkeerslawaaï - niet op koers
In 2017 is in het kader van Omgevingslawaaï vastgesteld wat het aantal geluidgehinderden en slaapverstoorde was ten opzichte van 2011. Beide indicatoren waren hoger. Oorzaak: veel nieuwe ontwikkelingen (nieuwe woningen) op geluidbelaste locaties, zonder dat er middelen besteed werden aan maatregelen (zie rapportage geluidkaarten 2017 op website www.arnhem.nl)*

Externe veiligheid - Aantal malen afgeweken van het externe veiligheidsrisico in woonwijken - op koers
In 2019 is er geen toename geweest van het externe veiligheidsrisico in woonwijken. Er is dus 0 maal afgeweken.

Voldoen aan doelen NEMIA

In een separate voortgangsrapportage van NEMIA zal de voortgang op de doelen worden gerapporteerd. Deze rapportage wordt verwacht in het najaar van 2019.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-36.016	-36.302	-286	-1.450
Baten	36.421	36.516	95	600
Saldo lasten en baten	405	214	-191	-850
Toevoegingen aan reserves	-926	-926	0	0
Onttrekkingen aan reserves	3.339	3.339	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.413	2.413	0	0
Prognose resultaat	2.818	2.627	-191	-850

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	-286					
Rijksvaccinatieprogramma	-286	N	Overheveling taken naar gemeente (overheveling middelen uit GF)	S	AR	ja
DU Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit	-138	N	Correctie op begrotingswijziging bij raadsvoorstel 13-02-2019 Luchtagenda (overheveling middelen uit GF). Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja

Afrekening VGGM 2018	138	V	Het algemeen bestuur van VGGM heeft de jaarrekening 2018 inclusief resultaatbestemming vastgesteld. De resultaatbestemming leidt tot een incidentele uitkering aan de gemeente Arnhem van € 212.000. Dit bestaat voor € 74.000 voordeel op de brandweer (R.01 Veiligheid) en € 138.000 op Jeugd en gezondheidszorg R.07	I	AR	nee
----------------------	-----	---	---	---	----	-----

Baten	95					
PBD Afval	95	V	Het in de begroting geraamde knelpunt rondom inzameling en verwerking van plastic, blik en drinkpakken (PBD) blijkt te kunnen worden verlaagd met € 95.000. Omdat de mate van vervuiling is verminderd, is dit knelpunt afgenomen.	I	AR	nee

R8 Wonen en Ruimte

Doelenboom

Prestatiedoelen

Vergroten van de energieprestatie en duurzaamheid van de bestaande sociale voorraad

Twee Arnhemse corporaties zijn op koers, ze gaan de prestatieafspraken gemiddeld label B over het woningbezit in Arnhem in 2021 halen. Een Arnhemse corporatie heeft in haar bod voor 2020 aangegeven de afspraak pas in 2023 te halen in plaats van 2021. In augustus volgt een gesprek met deze corporatie waarin uitleg wordt gevraagd en nadere afspraken worden gemaakt over het vergroten van de energieprestatie van de bestaande sociale voorraad.

Zelf bouwen bevorderen

Gemeente Arnhem geeft op dit moment zelfbouw kavels uit in Schuytgraaf, op twee andere locaties zijn gesprekken over opnemen van zelfbouw. De markt pakt dit (nog) niet op.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-41.748	-43.345	-1.597	0
Baten	40.218	47.701	7.483	0
Saldo lasten en baten	-1.530	4.356	5.886	0
Toevoegingen aan reserves	-1.362	-3.371	-2.009	0
Onttrekkingen aan reserves	212	212	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.149	-3.158	-2.009	0
Prognose resultaat	-2.679	1.198	3.877	0

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	-1.597					
Bommenregeling	-568	N	Kosten opsporen en ruimen explosieven (overheveling middelen uit GF) Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Bouwtaken ODRA (zie ook baten)	-800	N	In de begroting van omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) is voor Arnhem rekening gehouden met extra kosten voor bouwtaken, als gevolg van de hoogconjunctuur in de bouw. Deze meerkosten voor werkzaamheden van de ODRA zijn niet opgenomen in de Arnhemse begroting. De resultaten van de eerste 5 maanden van 2019 laten zien dat de te verwachten meerkosten bouw 2019 rond de € 800.000 zullen bedragen. Er staan verwachte extra inkomsten aan bouwleges tegenover. Deze komen hoger uit dan deze verwachte meerkosten.	I	AR	nee

Grondexploitatie: voorstudies	226	V	Dit voordeel betreft de voorstudiekosten voor grondexploitaties. Deze voorstudiekosten worden in eerste instantie gedekt uit de Bestemmingsreserve Voorstudies. Op het moment dat een grondexploitatie wordt vastgesteld, worden de gemaakte voorstudiekosten alsnog ten laste van de desbetreffende grondexploitatie gebracht. Op dat moment ontstaat een voordeel dat terugvloeit naar de BR Voorstudies. In dit geval gaat het om de projecten: "Lorentz Lyceum" en "Coehoorn creatieve wijk".	I	BR	nee
Implementatie omgevingswet	-600	N	Meer-kosten invoering omgevingswet. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Beheerkosten strategisch bezit	145	V	Via huuropbrengsten de beheerkosten van het strategisch bezit kostendekkend maken	S	AR	nee
Baten	7.483					
Bouwtaken ODRA (zie ook lasten)	1.500	V	Als gevolg van de hoogconjunctuur in de bouw ontvangt Arnhem meer inkomsten uit bouwleges dan is begroot. Gebaseerd op de legesinkomsten in het eerste half jaar en de resultaten van eerdere jaren is de verwachting dat de meeropbrengsten over 2019 € 1.500.000 zullen bedragen. Er staan wel extra kosten tegenover, gemaakt door gemeentelijke afdelingen en met name omgevingsdienst ODRA. Deze verwachte extra kosten zijn ruim lager dan de verwachte extra inkomsten. De balans kosten - opbrengsten is vooral afhankelijk van de omvang van de vergunde bouwwerken. In het algemeen zijn kleine bouwwerken verliesgevend en leveren grote bouwwerken voor de gemeente een positief saldo op.	I	AR	nee
Erfpacht: verkoop grond	612	V	Als gevolg van de verkoop van 2 erfpachtpercelen ontstaat een incidenteel voordeel ad 612.000 dat onderdeel is van het grondexploitatieresultaat. Dit wordt verrekend met de bestemmingsreserve grondexploitaties	I	BR	nee
Erfpacht: canons 1	120	V	De erfpachtcanons zijn incidenteel hoger in 2019. Dit komt ten gunste van het grondexploitatieresultaat	I	BR	nee
Erfpacht: canons 2	1.051	V	In 2019 is een forse erfpachtcanon beëindigd en is het perceel verkocht. Dit resulteert in een incidenteel voordeel en in structureel lagere erfpachtcanons.	I	BR	nee

Wonen: niet bestemde middelen BR Zuidelijke Binnenstad	3.200	V	Wonen: niet bestemde middelen BR Zuidelijke Binnenstad kunnen ten gunste van de algemene middelen vrijvallen. Voor een nadere toelichting zie het hoofdstuk 'toelichting posten met begrotingswijziging'.	I	AR	ja
Voordeel ontwikkelingsplan project Malburgen	1.000	V	De uitvoeringskosten van de werkzaamheden 'ontwikkelingsplan Malburgen' blijken lager uit te vallen dan verwacht. Een deel van de nog te maken kosten m.b.t. de Nijmeegseweg en het De Monchylein kan worden toegerekend aan de nog op te starten grondexploitatie Nijmeegseweg. Daarmee kan incidenteel in 2019 € 1 miljoen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.	I	AR	nee

R9 Financiën en bedrijfsvoering

Doelenboom

Prestatiedoelen

Flexibele huisvesting voor personeel

De plannen om het Stadhuis te optimaliseren en te verduurzamen worden in de loop van 2019 verder uitgewerkt. Het is de bedoeling dat op termijn meer ambtenaren op het Stadhuis kunnen worden gehuisvest. Hier hoort straks ook een andere, flexibelere manier van werken bij. In aanloop daar naar toe zijn twee afdelingen gestart met een pilot om daar mee te experimenteren en hiervoor zijn ook enkele kantoorruimten aangepast. De resultaten zijn positief, omdat er andere interacties en functionele verbanden ontstaan.

Op dit moment wordt ook gestuurd om versneld devices te vertrekken om het mobiele, flexibele werken te ondersteunen.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 11-6-2019	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2	Afwijking Turap 1
Middelen				
Lasten	-100.833	-97.526	3.307	4.181
Baten	489.369	511.691	22.322	-596
Saldo lasten en baten	388.535	414.165	25.629	3.585
Toevoegingen aan reserves	-14.768	-14.768	0	0
Onttrekkingen aan reserves	18.174	18.174	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	3.405	3.405	0	0
Prognose resultaat	391.941	417.570	25.629	3.585

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de geamendeerde begroting en Turap 2 toegelicht.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR	Begrotings- wijziging
Lasten	3.307					
Verlagen opleidingsbudget	100	V	Taakstelling cf perspectiefnota	S	AR	nee
Tekort budgetten P&O en Directie	-155	N	Gevolgen overheveling taken naar Connectie	S	AR	nee
Aandelen BNG	515	V	Resultaat op aandelen BNG	S	AR	nee
Buffer Rentestijging	786	V	Vrijval gereserveerd budget voor opvangen bovenmatige rentestijgingen	S	AR	nee
Personeel	-401	N	Betreft structurele voor- en nadelen (€ 438k) en € 37k effect nieuwe cao voor 2019	S	AR	nee
Volumeontwikkeling	2.450	V	Betreft vrijval reservering uit de MJPB 2019-2022. Hier tegenover staat 1016K aan geclaimd budget op een aantal beleidsvelden.	S	AR	ja
Algemene bovenlokale en regionale organen	-291	N	Contributie VNG/Waarderingskamer/Fonds GGU te laag geraamd	S	AR	nee
Actualisatie MIP	2.654	V	Vrijval kapitaallasten agv actualisatie investeringen en dotatie aan BR kapitaallasten	I	AR	ja
ICT De Connectie	-2.151	N	Incidenteel (doorschuiven investeringen) en structureel knelpunt op ICT bij De Connectie	S	AR	ja

Informatiemanagement	-200	N	Formatiedekking CISO + middelen (afdeling ICT)	S	AR	ja
Baten	22.322					
Gemeentefonds	11.922	V	Gevolgen meicirculaire 2019: saldo van afrekeningen over 2018/bijstelling accres 2019 (-€ 2,5 mln), extra middelen Jeugdzorg (€ 5 mln), loon/prijs bijstellingen (€ 5,8 mln), nieuwe DU's en taakmutaties (€ 3,4 mln) en afrekeningen oude jaren (€ 0,232 mln)	I	AR	ja
Incidentele dekking vanuit de AR	10.400	V	In de raadsbrief d.d. 11 december 2018 " Ontwikkelingen in het zorgdomein" zijn incidentele maatregelen voorgesteld ter dekking van het tekort in 2019. Voorgesteld is om een bedrag van respectievelijk € 5,8 miljoen en € 4,6 miljoen vanuit de AR vrij te laten vallen om dit te doteren aan de BR Noodfonds.	I	AR	nee

Investerings

Jaarlijks wordt het Meerjarig InvesteringsPlan (MIP) in de meerjarenprogrammabegroting (MJPB) geactualiseerd. In deze turap wordt gerapporteerd over de verwachte realisatie van de begrote investeringen halverwege het jaar 2019. Dit betreft nieuwe investeringen van 2019 en vanuit voorgaande jaren naar 2019 doorgeschoven investeringen.

In onderstaande tabel de verwachte realisatie per programma.

Programma		Kredietbedrag	Aandeel	Realisatie	
		MIP 2019 - 2022	in	Verwacht €	Aandeel
Nr.	Omschrijving		planning		
R1	Veiligheid	0	0%	11	
R2	Verkeer, vervoer en waterstaat	7.384	12%	10.047	136%
R4	Educatie	21.730	35%	11.083	51%
R5	Cultuur, recreatie en sport	15.458	24%	3.813	25%
R7	Gezondheid en Milieu	11.562	18%	11.602	100%
R9	Financiën en bedrijfsvoering	6.931	11%	4.971	72%
Totaal		63.065	100%	41.527	66%

Uit dit overzicht blijkt dat de meeste investeringen gepland zijn in de programma's R4 (Educatie), R5 (Cultuur, recreatie en sport) en R7 (Gezondheid en Milieu). De kredieten in het programma R4 hebben vooral betrekking op onderwijshuisvesting, in R5 betreffen ze voornamelijk de renovatie van Museum Arnhem en de nieuwbouw van het depot en in R7 is het vooral het GRP en het afvalplan.

Gemiddeld ligt de verwachte realisatie van de investeringen op 66% van de begroting. De lagere realisatie (€ 21,5 miljoen) wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 9,9 miljoen doorschuiven van investeringen in een aantal onderwijslokaties, zoals Mariëndael, Breezandpad en gymzaal Fluitekruid (programma R4);

€ 14,7 miljoen doorschuiven naar 2021 van de investeringen in Museum Arnhem (programma R5).

Deze twee onderuitputtingen bedragen gezamenlijk € 24,6 miljoen. Daarnaast zijn voor een bedrag van plm. € 6 miljoen investeringen doorgeschoven uit 2018.

Investerings vastgoed

In het MIP 2019 - 2022 is in 2019 voor het beheer van vastgoed € 5,4 miljoen geraamd voor (vervangings)investeringen. In deze prognose zijn voor € 4 miljoen doorgeschoven investeringen uit 2018 meegenomen en worden nieuwe investeringen gepland van € 1,3 miljoen, waarmee voor vastgoed gerekend wordt op kredieten van plm. € 10,7 miljoen. Hiervan zal naar verwachting in 2019 € 6,3 miljoen worden gerealiseerd, waarbij het meerdere boven de raming in het MIP volledig kan worden verklaard door doorschuivingen uit 2018.

Vanzelfsprekend zullen de doorschuivingen van investeringen uit 2018 en actualisaties van de planning aan de gemeenteraad worden voorgelegd om voorzien te worden van begrotingswijzigingen.

Beheersing Verbonden partijen

In de MJPB 2019-2022 is voor de verbonden partijen, die op basis van de risicokaart in onderlinge vergelijking het hoogste scoren, een beheerstrategie opgesteld. Het betreft de volgende partijen:

- BVO DRAN (Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen);
- GR Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA);
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR);
- BVO De Connectie;
- Sportbedrijf Arnhem B.V.;
- Scalabor B.V.

In deze Turap is de voortgang van de beheerstrategie van deze zes partijen aangegeven.

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Eind 2018 heeft er een (regionale) onderzoek naar de toekomst van Avan plaatsgevonden. Daarvan zijn in het eerste en tweede kwartaal van 2019 de resultaten en de adviezen gedeeld met alle gemeenten. Alle gemeenten hebben inmiddels besloten om deel te blijven nemen aan Avan en een aantal gemeenten hebben tevens besloten om extra vervoer in te brengen bij Avan. Op dit moment zijn de voorbereidingen voor de nieuwe aanbesteding in volle gang en de verwachting is dat in het derde kwartaal van 2019 de aanbesteding gepubliceerd kan worden. In augustus 2020 zullen de nieuwe contracten ingaan.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

De werkwijze zoals weergegeven in de beheersstrategie is in uitvoering. Op één maand na is het ODRA gelukt maandelijkse productiecijfers voor te leggen. Accountoverleggen, bestuurlijke overleggen en verbetering van de controlfunctie lopen volgens planning. Aan de gemeenteraad is toegezegd om in 2020 tussentijds te rapporteren over de voortgang en de resultaten van de outputfinanciering.

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

De deelnemende gemeenten zijn inmiddels gewend geraakt aan de verschillende rollen als eigenaar en opdrachtgever. Ook de werkwijze zoals in 2018 vastgelegd in de afspraken met betrekking tot de governance beginnen goed ingeburgerd te raken. In de bestuurscommissies worden inhoudelijk gesproken en gestuurd op de modules. Hoewel de omgeving waarin de MGR als organisatie opereert dynamisch is vaart de uitvoeringsorganisatie zelf inmiddels een wat rustiger koers. De gemeente Arnhem is bestuurlijk vertegenwoordigd in het DB en AB en alle bestuurscommissies waarin sturing aan de organisatie wordt gegeven.

BVO De Connectie

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Het tijdig opstellen van de rapportages zal in 2019 aandacht blijven vragen. Een belangrijk aandachtspunt is en blijft de voortgang op het verbeterplan ICT. In 2019 is gestart met de uitvoering van het plan er wordt inmiddels ook voortgang geboekt, maar het programma strekt zich uit over meerdere jaren. De voortgang moet goed worden gemonitord, omdat het belang van veilige en stabiele ICT-omgeving van groot belang is voor Arnhem en haar burgers. In de bestuursrapportages wordt hier ook op teruggekomen. De knelpunten die naar voren zijn gekomen naar aanleiding van het rekenkameronderzoek zijn opgelost, waarbij het versie beheer (patches) een continue aanpak vereist.

Sportbedrijf Arnhem

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Het Sportbedrijf is de grootste uitvoerder van het sportbeleid van de gemeente Arnhem. Bij de verzelfstandiging van het Sportbedrijf, zijn vanuit de gemeente als opdrachtgever en eigenaar van het Sportbedrijf, afspraken gemaakt over de informatie- en stuurmogelijkheden voor de gemeente. Om de verwachtingen over en weer beter in beeld te hebben voeren de gemeente als eigenaar en opdrachtgever en het sportbedrijf gezamenlijk, buiten de kwartaalgesprekken om, gedurende in ieder geval 2019, 4 maal per jaar overleg. In het 3e kwartaal staat een overleg gepland met ook de raad van commissarissen.

De organisatie van het Sportbedrijf en de samenwerking met de gemeente Arnhem moet de komende jaren nog verder professionaliseren. Om het opdrachtgeverschap te professionaliseren hebben de inhoudelijke opdrachtgever en de teams leefomgeving een slag gemaakt door afspraken te maken over de werkwijze en gezamenlijk de uitvraag 2020 voor het sportbedrijf aan te scherpen. De financiële functie binnen het Sportbedrijf moet zich nog ontwikkelen, het vraagt nog wel nadere aandacht m.b.t. de kwartaalrapportages in relatie tot het jaarresultaat. Ook het inzicht in de kostprijs van de producten kan nog verbeteren. Zowel in de beschikking subsidieverlening 2019 als in de kwartaalrapportages is er nadruk gelegd op de financiële functie en rapportages van het sportbedrijf. In het tweede kwartaal 2019 is het sportbedrijf gekomen met een eerste aanzet ten aanzien van de kostprijs van de verschillende producten.

Er zijn geen risicomanagement- of kwaliteitssystemen opgezet binnen het Sportbedrijf. De focus voor 2019 ligt bij het op orde krijgen van de AO/IC en de inhoudelijke afstemming, daarna zal hieraan aandacht worden besteed.

De financiële ratio's van het Sportbedrijf, gebaseerd op de jaarrekening 2018, zijn onvoldoende. Dit betekent dat zij niet genoeg op orde zijn om risico's op te vangen binnen hun begroting c.q. eigen vermogen. Echter, in 2018 is een aanzienlijk resultaat gerealiseerd hiermee kan de gemeente de reserves versterken. 2019 is het derde jaar dat het Sportbedrijf zelfstandig opereert, aan verdere professionalisering van de bedrijfsvoering en aan verdere professionalisering van opdrachtgever- opdrachtnemerschap wordt gewerkt.

Ondanks dat het financiële resultaat veel beter is over 2018 dan begroot, is met name inzicht in de financiële ontwikkeling een aandachtspunt. Een groot deel van de verstrekte subsidie zit 'vast' in (meer jaren)contracten. Zoals hiervoor al aangegeven, zijn de financiën een vast punt op de agenda in de onderlinge overleggen.

De informatievoorziening van het Sportbedrijf aan de gemeente Arnhem als opdrachtgever, is in ontwikkeling. Het betreft hier een samenspel van vraagstelling in combinatie met beantwoording van de vragen. Het sportbedrijf heeft in de kwartaalrapportages steeds conform afgesproken format gerapporteerd. Over de kwaliteit en met name over de (on-)mogelijkheden van rapportage over effectiviteit en efficiëntie van interventies in de stad wordt nog met elkaar gesproken, alsmede wensen voor de toekomst op wijkniveau. Dus ook na twee jaar als zelfstandige organisatie, is ook de informatievoorziening nog in ontwikkeling.

Scalabor B.V.

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Scalabor heeft een relatief hoog risicoprofiel. Dit komt omdat: de inzet van Scalabor cruciaal is voor de gemeentelijke uitvoering van de Participatie wet; de maatschappelijke en financiële impact van eventueel disfunctioneren van Scalabor groot zijn; de omgeving van Scalabor een grote dynamiek kent en sterk beïnvloed wordt door landelijke wet- en regelgeving en de gemeentelijke uitvoering daarvan. Het is daarom van belang te beschikken over een adequate beheersstrategie gericht op het wegnemen en elimineren van de ongewenste effecten van de risico's en het borgen van de continuïteit van de verbonden partij.

De governance rondom Scalabor is in de basis adequaat geregeld en georganiseerd. De risicobeheersing over 2019 staat vooral in het teken van de doorontwikkeling hiervan. Concreet gaat het om de aanscherping van de gemeentelijke aandeelhouders rol en een passende monitoring en beïnvloeding van de drie gewenste, een goede invulling van de gemeentelijke klantrol richting Scalabor, een adequate invulling van de informatiebehoefte van de aandeelhouder door Scalabor en een periodieke update van de risico's vanuit verschillende invalshoeken (klant, eigenaar, juridisch, financieel, enzovoorts).

Op alle genoemde sporen zijn vorderingen geboekt. Belangrijke aandachtspunten voor de tweede helft van 2019 zijn de verdere ontwikkeling van de klantrol, het verbeteren van de ketensamenwerking (Cluster Werk & Inkomen (W&I), Centrum voor Activerend Werk (CAW), Scalabor en Werkgeversservicepunt (WSP)) en het adequaat voorsorteren op de a.s. Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) en de impact die deze heeft op de werkgeversrol/ verantwoordelijkheid die Scalabor kan nemen ten aanzien van de (arbeidsontwikkeling van de) doelgroep van de Participatiewet.

Stand van zaken amendementen MJPB 2019-2022

[Amendement 'Actief promoten en stimuleren van de Gelrepas voor Sport en Cultuurparticipatie' \(18A21\)](#)

De combinatiefunctionarissen in de wijken gebruiken het lokale netwerk en de warme contacten om de nieuwe deelnemers te werven voor sport- en cultuuractiviteiten en het actief promoten van de Gelrepas. Vanaf het eerste kwartaal 2019 is er bij het sportbedrijf, op verzoek van en deels bekostigd door het Jeugdsportfonds Arnhem, een coördinator aangesteld die de coördinatie, de organisatie en de frontofficerol op zich heeft genomen. Sinds 2019 wordt vanuit Rozet de coördinatie van het Jeugdcultuurfonds uitgevoerd, door deze samenwerking wordt de Gelrepas meer gepromoot.

[Amendement 'Aandacht en ruimte voor voetgangers, lopers en wandelaars' \(18A22\)](#)

In samenspraak met de teams leefomgeving worden kansen gepakt om hier invulling aan te geven. Zo komt er in Malburgen-West een wandelroute van 1 km, die met markering op de tegels wordt aangegeven.

Er is nieuw beleid in voorbereiding op het gebied van bewegen in de openbare ruimte.

[Amendement 'Toevoeging R2 Flitsparkeren' \(18A23\)](#)

Bij de behandeling van de nota Arnhem Binnenstad binnen Bereik is de motie Flitsparkeren aangenomen. We zijn bezig deze motie Flitsparkeren uit te werken in het kader van de uitvoeringsagenda Arnhemse Binnenstad binnen Bereik en daarin wordt ook dit amendement meegenomen.

[Amendement 'Cultureel meer evenwichtig tussen Noord en Zuid' \(18A27\)](#)

Een deel van dit amendement is al uitgevoerd middels de brief van het college aan de gemeenteraad van 5 februari 2019, waarin de resultaten van onderzoek naar een aantrekkelijk Arnhem Zuid zijn gepresenteerd (relatie met amendement 17A46). In dezelfde brief is toegezegd dat de raad medio 2019 op de hoogte gesteld zal worden van de uitvoering van het resterende deel van dit amendement. Deze termijn is echter niet haalbaar gebleken, omdat het voornemen is om de aandacht voor cultuur in Arnhem Zuid in de context te plaatsen van een (startnotitie voor) een bredere strategie voor Arnhem Zuid. Voor die bredere context is het wachten op de resultaten van onder meer nieuw onderzoek naar de woningbehoefte in Arnhem. Uitvoering is nu voorzien voor het najaar van 2019.

[Amendement 'Tekstuele puntjes op de i' \(18A34\)](#)

De tekstuele punten zijn aangepast in de [geamendeerde MJPB 2019-2022](#).

[Amendement 'Bouwen wat nodig is!' \(18A36\)](#)

De tekstuele punten zijn aangepast in de [geamendeerde MJPB 2019-2022](#).

[Amendement 'Groen vertrouwen Huijgenslaan'\(18A38g\)](#)

In de raadsvergadering van 27 februari 2019 heeft wethouder Bouwkamp de raad mondeling geïnformeerd over de voortgang met betrekking tot dit amendement (mededeling van college). De betrokken bewoners hebben in meerderheid gekozen voor het vervangen van de eiken door zilveresdoorns. De planning is om de zilveresdoorns in november van dit jaar te plaatsen en de zomereiken dan elders in de stad te herplanten.

